

DEBRECENI EGYETEM

Neveléstudományi Doktori Program

2025. tavaszi félévének tájékoztatója

DEBRECENI EGYETEM
NEVELÉSTUDOMÁNYI DOKTORI PROGRAM
TÁJÉKOZTATÓ

2025. tavaszi szemeszter

Tanulmányokat folytatnak

Név	Kezdés	Témavezető	Megjegyzés
Arshia Iranfar	21/22	Prof. Dr. Duffek Mihály	Stip. Hung.
Béres Tamás	21/22	Dr. Mónus Ferenc	
Birhanu Haile Agezew	21/22	Dr. Erdei Gábor – Dr. Kun András István	Stip. Hung.
Csonka Éva	21/22	Prof. Dr. Fónai Mihály	Őszt.
Fazekas Elek	21/22	Prof. Dr. Papp Z. Attila	Őszt.
Kelemen Henrietta	21/22	Prof. Dr. Váradi Judit	Őszt.
Lánczi Viktória	21/22	Prof. Dr. Fónai Mihály	Őszt.
Polgáriné Szilágyi Edit	21/22	Dr. Czeller Mária – Prof. Dr. Pusztai Gabriella	Őszt.
Su Hnin Aye	21/22	Prof. Dr. Bocsi Veronika	Stip. Hung.
Aziza Samatova	22/23	Dr. Chrappán Magdolna – Dr. Kovács Karolina	Stip. Hung.
Fatemeh Faroughi	22/23	Dr. Dabney-Fekete Ilona	Stip. Hung.
Hesti Miranda	22/23	Dr. Markos Valéria	Stip. Hung.
Mándoki Réka	22/23	Dr. Hegedűs Roland	Őszt.
Nor Amalina Binti Rusli	22/23	Dr. Bacskai Katinka – Dr. Szabó Fruzsina	Stip. Hung.
Pótfi Melinda	22/23	Prof. Dr. Váradi Judit	
Rusznák Anett	22/23	Prof. Dr. Pusztai Gabriella	Őszt.
Sávai-Átyin Regina Andrea	22/23	Dr. Bacskai Katinka	Őszt.
Szabóné Tóth Judit Ilona	22/23	Dr. Juhász Erika	
Berivan Mohammed Ahmed Abdullah	23/24	Dr. Dabney-Fekete Ilona – Dr. Ceglédi Tímea	Stip. Hung.
David Sulistiawan Aditya	23/24	Dr. Herczegh Judit	Stip. Hung.
Kissné Juhos Agnes	23/24	Dr. Hegedűs Roland	
Markovics Katalin	23/24	Prof. Dr. Bocsi Veronika	Őszt.
Meyly Kheng	23/24	Dr. Szabó Fruzsina	Stip. Hung.
Miklódi-Simon Zsófia	23/24	Dr. habil. Kovács-Nagy Klára	Őszt.
Pető Áron András	23/24	Prof. Dr. Váradi Judit	
Pető Lilla	23/24	Dr. Juhász Erika	
Pozsár Andrea	23/24	Prof. Dr. Duffek Mihály	
Riad Soltani	23/24	Prof. Dr. Engler Ágnes – Dr. Dabney-Fekete Ilona	Stip. Hung.
Sütő Éva	23/24	Revákné dr. Markóczy Ibolya	Őszt.
Vincze Zsófia	23/24	Prof. Dr. Pusztai Gabriella – Prof. Dr. Tódor Erika	Hal.
Volodymyr Artamonov	23/24	Dr. habil. Kovács-Nagy Klára	Stip. Hung.
Adorjáni Orsolya	24/25	Dr. Joó Anikó	
Asmar Ibadova	24/25	Dr. Erdei Gábor	Stip. Hung.
Foroozan Hajian	24/25	Vargáné dr. Nagy Anikó – Prof. Dr. Bocsi Veronika	
Gyányi István	24/25	Dr. Juhász Erika	
Megyesi Erzsébet	24/25	Dr. Márkus Edina	Hal.
Nonsikelelo Amanda Sackey	24/25	Dr. Benke Magdolna	Hal.
Papp Hunor	24/25	Dr. Ceglédi Tímea	Őszt.

2025. tavaszi szemeszterben meghirdetett tanegységek

I-II. évfolyam

Főkéllégiumok (2 kredit) (+ Főkéllégiumi dolgozat 3 kreditért)

A főkéllégiumok teljesítése és a hozzá tartozó főkéllégiumi dolgozat megírása a félév teljesítéséhez **kötelező**.

A teljesítés módja: aktív részvétel az összes főkéllégiumi előadáson, valamint az egyik főkéllégiumhoz kapcsolódó, publikáció színvonalú, **átfogó szakirodalmi tanulmány műfajú** dolgozat benyújtása, mely egy disszertáció fejezet alapját képezi. **A tanulmányban felhasználni tervezett művek 50 tételes bibliográfiáját a doktorandusz a megírás előtt bemutatja a kurzus oktatójának és a témavezetőnek.**

- *Az oktatás társadalomelmélete (I-II. évf.):* Dr. habil. Fényes Zsuzsanna Hajnalka (DE), Dr. Tódor Imre (EMTE), Dr. Szűcs Tímea (DE)
- *Nevelés- és oktatásemélet (I-II. évf.):* Prof. Dr. Fónai Mihály (DE), Dr. Vincze Tamás András (NYE), Dr. Chrappán Magdolna (DE)

Összehasonlító pedagógia 3 kredit

Az I-II. évfolyamnak a négy félév alatt három kurzus teljesítése kötelező.

- *Összehasonlító pedagógia (angol, I. évf.)* – Dr. Ináncsy-Pap Ágnes (SZAGKHF)
- *Összehasonlító pedagógia (német, I. évf.)* – Prof. Dr. Brezsnay László (DE), Dr. habil. Rébay Magdolna (DE)
- *Összehasonlító pedagógia (francia, I. évf.)* – Prof. Dr. Szabó László Tamás (DE)

Kutatási gyakorlatok

Felvételük kötelező. A teljesítés módja: aktív részvétel tudományos vitákon (14 kontaktóra), a disszertáció elkészült részanyagainak bemutatása.

I-II. évfolyam számára kötelező tárgyak:

- *Kutatási szeminárium (6 kredit)* – Prof. Dr. Pusztai Gabriella (DE)
- *Témavezetői konzultáció (3 kredit):* egyeztetés szerint (összesen 14 óra). A doktoranduszok feladata, hogy félévente legalább 5 témavezetői konzultációról készítsenek egy rövid, pontokba szedett emlékeztetőt, amelyet minden félév végéig – a témavezető és a doktorandusz aláírásával ellátva – töltsenek fel a programtitkár által megadott felületre! A témavezetői konzultációt csak a témavezető írhatja alá.

I. évfolyam számára további kötelező tárgyak:

- *Oktatáskutatás módszertana II. (3 kredit)* – Dr. habil. Kovács-Nagy Klára (DE), Dr. Ceglédi Tímea (DE)
- *Kutatásmódszertan II.: SPSS (3 kredit)* – Dr. habil. Fényes Zsuzsanna Hajnalka (DE)

II. évfolyam számára további kötelező tárgyak:

- *Oktatáskutatás módszertana IV. (3 kredit)* – Dr. Dusa Ágnes Réka (KINCS), Dr. Markos Valéria (KINCS)
- *Kutatásmódszertan IV.: Az Országos kompetenciamérés elemzési lehetőségei (3 kredit)* – Dr. Bacskai Katinka (DE)

Választható tanegységek és kötelezően választható kurzusok a Neveléstudományi Doktori Program kurzusaiból

I-II. évf.: a négy félév során három kutatócsoport munka és egy kutatás- és tudományszervezési készségfejlesztés tárgy teljesítése kötelező, félévenként minimum egy tárgy (3 kredit). A kredit teljesítésének feltétele részvétel a kontaktórákon és megadott követelmények teljesítése.

Kutatócsoport munka

- *CHERD kutatások (ösztöndíjasoknak kötelező) – Prof. Dr. Pusztai Gabriella (DE)*
- *Tanuló közösségek és innovációk (LearnInnov) – Prof. Dr. Kozma Tamás (DE), Dr. Márkus Edina (DE)*
- *A zeneművészeti képzés dimenzióinak vizsgálata nemzetközi kitekintésben – Prof. Dr. Váradi Judit (DE)*
- *Emberi tőke és tudástőke – Prof. Dr. Polónyi István (WJLF)*
- *Elköteleződés és eredményesség a sportban – Dr. Kovács Karolina Eszter (DE)*

Kutatási- és tudományszervezési készségfejlesztés

- *Szakirodalmi olvasó szeminárium (kutatói ösztöndíjasoknak kötelező) – Prof. Dr. Kozma Tamás (DE)*
- *Elektronikus kiadványkészítés a HERJ példáján – Prof. Dr. Kozma Tamás (DE), Dr. Sebestyén Krisztina (GFE)*
- *Publikáció előkészítés (CEJER) (a tárgy felvétele csak főszerkesztői ajánlólevéllel lehetséges) – Prof. Dr. Pusztai Gabriella (DE), Demeter-Karászi Zsuzsanna (DE)*
- *Disszeminációs tevékenység (ösztöndíjasoknak kötelező) – Prof. Dr. Pusztai Gabriella (DE)*
- *Tézisdolgozat író szeminárium (a II. évf. számára kötelező) – Dr. habil. Kovács-Nagy Klára (DE)*
- *Hatásmérés az oktatáskutatásokban – Dr. habil. Fényes Zsuzsanna Hajnalka (DE)*
- *A művészeti / zenei publicisztika műfajai és gyakorlata II. – Dr. S. Szabó Márta (DE)*
- *Adatelemzési gyakorlatok (SPSS) – Dr. Takács Péter (DE)*
- *Konferenciaszervezés (5th International Scientific Conference on Music Education) – Prof. Dr. Váradi Judit (DE)*
- *Conference Tandem – Dr. Erdei Gábor (DE)*
- *Writing articles for Q1 and Q2 journals – Dr. Benke Magdolna (CHERD-H)*

Közös kurzus a doktori iskola többi programjával (2 kredit)¹

A minor kurzusok meghirdetése folyamatban van. Elsősorban a DE Humán Tudományok Doktori Iskola Filozófia, Pszichológia és Szociológia Programjait ajánljuk.

¹A pszichológia kurzusokra Zeke Kláránál (zeke.klara@arts.unideb.hu), a filozófia kurzusokra Szakálné Lantai Lillánál (lantai.lilla@arts.unideb.hu), a szociológia kurzusokra Juhászné Marosi Editnél (edit.marosi@arts.unideb.hu) lehet majd jelentkezni.

A félév teljesítésére vonatkozó általános információk

A félévzárás feltétele **I-II. évesek esetében:** minimum 28 kredit. Ebből kötelezően előírt:

főkollégium	4 kredit (2x2 kr)
főkollégiumi dolgozat	3 kredit
kutatási szeminárium	6 kredit
összehasonlító pedagógia	3 kredit
oktatáskutatás módszertana	3 kredit
kutatásmódszertan	3 kredit
kutatócsoport munka/kutatási- és tudományszervezési készségfejlesztés	minimum 3 kredit
témavezetői konzultáció	3 kredit
Összesen	28 kredit

A kreditszerzés feltétele

Egy kredit megszerzéséhez a jelölt 14 kontaktórán (előadás, szeminárium, konzultáció stb.) vesz részt, dolgozatot készít (mintegy 20 oldal terjedelemben), a kollégiumot vezető oktatóval írásban értékelteti (**1-5 osztályzatokkal**), és a programtanácshoz benyújtja. Korábban más célra készített dolgozat (publikáció) beszámítása a kiválasztott kollégium vezetőjének jóváhagyásával kérhető. Ameddig érvényes hazai, illetve nemzetközi kredit-transzfer a doktori programok között nem jön létre, a kreditszerzésnek ugyanezek a feltételei érvényesek más (hazai, illetve külföldi) doktori programokból választott kollégiumok esetében is.

Konferencia: minden félévben **egy** nívós magyar (3 kredit) és **egy** idegen nyelvű konferencia (5 kredit) számolható el.

Publikáció: minden félévben **egy** nívós magyar (3 kredit), **egy** idegen nyelvű (5 kredit), és **egy** indexált (Scopus adatbázisban jegyzett folyóiratban megjelent) publikáció számolható el.²

Tantárgy- és oktatásfejlesztés: csak ösztöndíjas hallgatóknak, ezen belül a tanári ösztöndíjasoknak kötelező (2 kredit).

---

² A doktori fokozatszerzésig a doktoranduszoknak minimum öt nívós, hazai és nemzetközi folyóiratban és/vagy lektorált kötetben közzétett publikációt kell összegyűjteniük. A Magyar Tudományos Akadémia tudományos bizottságainak 2013-ban elfogadott és az MTA honlapján közzé tett folyóiratok listáját tartjuk irányadónak, de az öt publikáció közül vagy (1) egy darabnak Scopusban jegyzett, Q1-Q2 folyóiratban, vagy (2) kettő darabnak Scopusban jegyzett, Q3-Q4 folyóiratban, vagy (3) négy darabnak a Central European Journal of Educational Research (CEJER) vagy a Hungarian Educational Research Journal (HERJ) című folyóiratokban vagy további idegennyelvű folyóiratokban szükséges megjelenni. További publikációk elhelyezhetők az MTA Pedagógiai Tudományos Bizottsága által felsorolt folyóiratok bármelyikében vagy lehetnek lektorált könyvfejezetek, tanulmányok.

2025. tavaszi szemeszterben meghirdetett tanegységek

III.-IV. évfolyam

Kutatási-disszertációs szakasz (5-8. félév)

A kutatási-disszertációs szakaszban összesen 120 kreditet kell a hallgatóknak megszerezniük a négy félév alatt, ami kutatási és disszertációs kreditekből tevődik össze:

Kötelezően teljesítendő kutatási kreditek az 6. félévben:

- *Kutatási szeminárium – Prof. Dr. Engler Ágnes (DE)*
- *Kutatásmódszertan gyakorlat – Dr. habil. Kovács-Nagy Klára (DE)*
- *Adatbázis bemutatás II. – Dr. Ceglédi Tímea (DE)*
- *Adatértelmezés (Discussion írás) – Prof. Dr. Engler Ágnes (DE)*
- *Témavezetői konzultáció*
- *Konferencia (hazai, nemzetközi)³*
- *Publikáció (hazai, nemzetközi, indexált)⁴*
- *Ösztöndíjasoknak kötelező: CHERD kutatások, Disszeminációs tevékenység, Tantárgy- és oktatásfejlesztés*

Kötelezően teljesítendő kutatási kreditek a 8. félévben:

- *Kutatási szeminárium – Prof. Dr. Pusztai Gabriella (DE)*
- *Kutatásmódszertan gyakorlat – Dr. Dusa Ágnes Réka (KINCS)*
- *Irodalomjegyzék bemutatás – Prof. Dr. Pusztai Gabriella (DE), Kiss-Szigeti Fruzsina (DE)*
- *Fokozatszerzésre felkészítő szeminárium – Prof. Dr. Bocsi Veronika (DE)*
- *Témavezetői konzultáció*
- *Konferencia (hazai, nemzetközi)⁵*
- *Publikáció (hazai, nemzetközi, indexált)⁶*
- *Ösztöndíjasoknak kötelező: CHERD kutatások, Disszeminációs tevékenység, Tantárgy- és oktatásfejlesztés*

Kötelezően teljesítendő disszertációs kreditek minden félévben:

Disszertáció-fejezet védés: A komplex vizsgát sikeresen teljesítő doktoranduszok fél évente egy új fejezetet készítenek a disszertációjukból, melyet a témavezető és egy bíráló véleményez a következő szempontok szerint: a tézisdolgozatához képest valóban új fejezetet nyújtott-e be a doktorandusz, logikusan illeszkedik-e a doktorandusz tézisdolgozatához és kutatási tervéhez az új fejezet, megfelel-e egy doktori értekezéstől elvárható szakmai színvonalnak az új fejezetben bemutatott szöveg, mik az új fejezet értékei, milyen pontosítani, javítani és kiegészíteni valók szükségesek az új fejezettel kapcsolatos további munka során.

2025. tavaszi szemeszterben meghirdetett további tanegységek

Doktorjelölti program:

- *Kutatási szeminárium doktorjelölteknek és abszolvált doktoranduszoknak (Kutszem+) – Prof. Dr. Kozma Tamás (DE)*
- *Bármelyik kurzus a doktori program kínálatából*

Felvételi felkészítő program:

- *Kutatási szeminárium felvételizők számára (Kutszem 0) – Prof. Dr. Polónyi István (WJLF)*
- *„Szekelyföldi oktatáskutatás” képzési és kutatási modul – Prof. Dr. Tódor Erika (EMTE), Dr. Tódor Imre (EMTE)*

Kutatótanári felkészítő program egyéni egyeztetés szerint

³Minden félévben kötelező minimum egy hazai vagy egy nemzetközi konferenciaszereplést vállalni.

⁴Minden félévben kötelező minimum egy hazai vagy egy nemzetközi publikációt bemutatni.

⁵Minden félévben kötelező minimum egy hazai vagy egy nemzetközi konferenciaszereplést vállalni.

⁶Minden félévben kötelező minimum egy hazai vagy egy nemzetközi publikációt bemutatni.

Courses in 2025 spring semester for Doctoral Students

FOR THE 1ST-2ND YEAR STUDENTS:

Main subjects (2-2 credits) + essay (3 credits)

Completion of the main subjects and writing of the related essay are compulsory for the completion of the semester.

Requirements:

- Active participation in all the six lectures
- Submission of a theoretical chapter of the dissertation to one of the six lecturers prepared in the framework of a high-quality literature review related to one lecture. The new theoretical chapter has to be at least 40 000 characters without references
- Compilation of a bibliography of 50 items of literature (scientific books, book chapters, articles) – during the semester this list has to be shown to the chosen instructor and the supervisor. The doctoral student has to read and annotate all the listed materials and submit the annotations at the end of the semester.
- *Theory of Instruction and Learning* – V. Vass, PhD, METU – Zs. Kristóf, UD – I. Novák, UD
- *Theory of Education and Society* – Prof. S. Baltatescu, PhD, UO – H. Fényes, PhD, UD – T. Szűcs, PhD, UD

Research exercises

Their admission is mandatory. Methods of participation: active participation in scientific discussions (14 contact hours), presentation of the final parts of the dissertation.

- *Research Seminar* – G. Erdei PhD, UD
- *Comparative Education* – Prof. G. Pusztai, PhD, UD – A. Hrabéczy, UD
- *Research Methodology* – V. Markos, PhD, KINCS – Á. Dusa, PhD, KINCS
- *Methodology of Educational Research* – Prof. V. Bocsi PhD, UD
- *Thesis preparation seminar (for 2nd year students)* – Klára Kovács-Nagy, PhD, UD
- *Supervisor Consultation* - the doctoral student makes an appointment with the supervisor (minimum 14 hours in total). It is the task of the doctoral students to prepare a short, point-by-point reminder of at least 5 supervisor consultations per semester, which must be uploaded to the e-learning interface provided by the program secretary in advance, signed by the supervisor, by the end of each semester. The supervisor's consultation can only be signed by the supervisor.
-

Skill development courses

1st-2nd year: During the four semesters, three research group works and one research and science organization skills development course must be completed, with at least one subject per semester (3 credits).

Research group works

- *Conference Tandem* – G. Erdei PhD, UD
- *International Teaching and Learning Experience (mandatory)* – I. Dabney-Fekete, PhD, UD

Science organization skills development courses

- *Publication*⁷
- *Conference*
- *Research and scientific management skill development (mandatory)* – Zs. Demeter-Karászi, PhD, UD
- *Scientific communication: Methods for dissemination of science (mandatory)* – Zs. Kocsis, PhD, UD
- *Hungarian history and culture (mandatory)* – Prof. G. Pusztai, PhD, UD – I. Dabney-Fekete, PhD, UD
- *Writing articles for Q1 and Q2 journals (optional)* – M. Benke, PhD, CHERD

⁷ By the time they obtain their doctoral degree, doctoral students must collect at least five publications published in Hungarian and/or international journals and/or peer-reviewed volumes. The list of journals accepted by the scientific committees of the Hungarian Academy of Sciences in 2013 and published on the website of the Hungarian Academy of Sciences is the guide, but of the five publications, either (1) one is listed in Scopus, Q1-Q2 journal, or (2) two are listed in Scopus, Q3 -Q4 journal, or (3) four pieces must be published in the Central European Journal of Educational Research (CEJER) or the Hungarian Educational Research Journal (HERJ) or in other foreign language journals. Additional publications can be placed in any of the journals listed by the Pedagogical Science Committee of the Hungarian Academy of Sciences or they can be peer-reviewed book chapters or studies.

Courses in 2025 spring semester for Doctoral Students in International Program

3rd and 4th year

FOR THE 3RD -YEAR AND 4TH YEAR STUDENTS

For them, the 5th-8th semester will be the research – thesis phase

Mandatory courses

- **Research Methodology** – K. Kovács-Nagy, PhD, UD – V. Markos PhD, KINCS – Á. Dusa, PhD, KINCS
- **Research seminar** – G. Erdei PhD, UD
- **Publication⁸**
- **Conference**
- **Database presentation** – T. Ceglédi, PhD, UD
- **Presentation of list of references** – Zs. Demeter-Karászi, PhD, UD
- **Supervisor Consultation** - the doctoral student makes an appointment with the supervisor (minimum 14 hours in total). It is the task of the doctoral students to prepare a short, point-by-point reminder of at least 5 supervisor consultations per semester, which must be uploaded to the e-learning interface provided by the program secretary in advance, signed by the supervisor, by the end of each semester. The supervisor's consultation can only be signed by the supervisor.
- **Thesis chapter defense** - Doctoral students who successfully complete the complex exam prepare a new chapter of their dissertation every semester, which is evaluated by the supervisor and a reviewer according to the following aspects: did the doctoral student really submit a new chapter compared to the thesis, does it fit logically with the doctoral student's thesis and research plan new chapter, does the text presented in the new chapter meet the professional standards expected of a doctoral thesis, what are the values of the new chapter, what clarifications, corrections and additions are necessary during the further work on the new chapter.

---

⁸ By the time they obtain their doctoral degree, doctoral students must collect at least five publications published in Hungarian and/or international journals and/or peer-reviewed volumes. The list of journals accepted by the scientific committees of the Hungarian Academy of Sciences in 2013 and published on the website of the Hungarian Academy of Sciences is the guide, but of the five publications, either (1) one is listed in Scopus, Q1-Q2 journal, or (2) two are listed in Scopus, Q3 -Q4 journal, or (3) four pieces must be published in the Central European Journal of Educational Research (CEJER) or the Hungarian Educational Research Journal (HERJ) or in other foreign language journals. Additional publications can be placed in any of the journals listed by the Pedagogical Science Committee of the Hungarian Academy of Sciences or they can be peer-reviewed book chapters or studies.

Tematikák

I-II. évfolyam számára

Főkéllégiumok

Az oktatás társadalomelmélete

Oktató: *Dr. habil. Fényes Zsuzsanna Hajnalka*

A kurzus célja: A oktatás társadalomelmélete főkéllégium keretében ebben a kurzusban elsőként szó lesz a nevelésről és oktatás szerepéről a társadalomelméleti paradigmákban, ezen belül részletesebben a konfliktuselméletekről (Marx, Bourdieu) és röviden a funkcionalizmusról (Parsons). Második témakör a társadalmi struktúra, a társadalmi mobilitás és az oktatás összefüggései, itt támaszkodunk Bourdieu, és a hazai szerzők közül Róbert Péter, Ladányi János, Fényes Hajnalka, Pusztai Gabriella és Ceglédi Tímea munkáira. Végül szó lesz a nemek és az oktatás kapcsolatáról is. A kurzus célja a komplex vizsgára való felkészítés, illetve a készülő házidolgozat célja, hogy a doktorjelöltek összekapcsolják a tanultakat saját doktori témájukkal.

A kurzus teljesítése: 40.000 karakter terjedelmű dolgozat, ami a doktori értekezés egyik elméleti fejezetének alapját képezi.

Ajánlott irodalom:

- Andorka R., Hradil, S. Peschar J. 1995. Társadalmi rétegződés. Budapest: Aula
- Bourdieu, P (1998): Gazdasági tőke, kulturális tőke, társadalmi tőke In: Lengyel Gy. Szántó Z. (szerk.): Tőkefajták: A társadalmi és kulturális erőforrások szociológiája 155-177. old.
- Bourdieu, Pierre 1978. A társadalmi egyenlőtlenségek újratermelése. Budapest: Gondolat
- Fényes Hajnalka – Róbert Péter 2006 (szerk.): Iskola és mobilitás. Debrecen: Debreceni Egyetem
- Fényes Hajnalka 2010. A nemi sajátosságok különbségének vizsgálata az oktatásban. A nők hátrányainak felszámolódása? Debrecen: DUPress
- Geeser Ottó (szerk.): Társadalmi rétegződés olvasókönyv. <https://dtk.tankonyvtar.hu/handle/123456789/7378>
- Ladányi János 1994 Rétegződés és szelekció a felsőoktatásban. Budapest: Educatio
- Morel, J., Bauer E., Meleghy, T., Niedenzu, J, Preglau, M., Staubmann, H. 2004. Szociológiai elmélet. Budapest: Osiris
- Némedi Dénes 2005. Klasszikus szociológia. Budapest: Napvilág Kiadó
- Pusztai Gabriella (2020, szerk.): Nevelésszociológia. Elméletek, közösségek, kontextusok. Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó. 13-129.
- Róbert Péter szerk. 1998. A társadalmi mobilitás: hagyományos és új megközelítések. Budapest: Új Mandátum

Oktató: Dr. Tódor Imre

Az előadás címe: A racionális döntésméletek és az iskolai pályafutás

A kurzus célja: A tanulók iskolai pályáivét számos látens és manifeszt tényező között a döntések is meghatározzák. Melyek azok a determináns érvek, amelyek a döntési procedúrában kritériumként szolgálnak? Az utóbbi évtizedek nevelésszociológiai gondolkodására jelentős befolyással bírt a racionális döntések elmélete. Az elmélet máig tartó hatását annak interdiszciplináris jellegének köszönheti, ugyanis minden társadalomtudományi diszciplínában folytattak és folytatnak olyan teoretikus és empirikus jellegű kutatásokat, amelyek ezt a szemléletet alkalmazzák. A kurzus során elsősorban a racionális döntések elméletének főbb fogalmait és alapelveit (racionális döntésmélet, szubjektív várható hasznosság, korlátozott racionalitás, költség-haszon kalkuláció, családi háttér elsődleges és másodlagos hatásai), valamint irányzatait mutatjuk be, majd a döntések értelmezésében játszott szerepét tárgyaljuk. Másodszor a racionális döntések elméletének magvát képező szubjektív várható hasznossági modellt (SEU-modell), amellyel az individuumok adott szituációban felkínálkozó cselekvési alternatívák közti választását írhatjuk le, a nemzetközi és hazai empirikus kutatásban tesztelt argumentációs mezőbe illesszük és interpretáljuk.

A kurzus teljesítése: 40.000 karakter terjedelmű dolgozat, ami a doktori értekezés egyik elméleti fejezetének alapját képezi.

Ajánlott irodalom:

- Becker, Rolf (2000): Klassenlage und Bildungsentscheidungen. Eine empirische Anwendung der Wert-Erwartungstheorie. Kölner Zeitschrift für Soziologie und Sozialpsychologie, 52, 3. 450–474.
- Becker, Rolf – Hecken, Anna Etta (2007): Studium oder Berufsausbildung? Eine empirische Überprüfung der Modelle zur Erklärung von Bildungsentscheidungen von Esser sowie von Breen und Goldthorpe. Zeitschrift für Soziologie, 36, 2. 100–117.
- Breen, Richard – Goldthorpe, John H. (1997): Explaining Educational Differentials: Towards A Formal Rational Action Theory. Rationality and Society, 9 (3). 275–305.
- Erikson, Robert – Jonsson, Jan O. (1996): Explaining Class Inequality in Education: The Swedish Test Case. In Uő (szerk.): Can education be equalized? The Swedish case in comparative perspective. Boulder, Colorado, Westview Press. 1–63.
- Esser, Hartmut (1999): Soziologie. Spezielle Grundlagen. Band 1: Situationslogik und Handeln. Frankfurt am Main – New York, Campus Verlag.
- Tódor Imre (2022): A felsőfokú továbbtanulási döntés determináns összetevői. Empirikus kutatás a végzős Hargita megyei középiskolás tanulók körében. Acta Medicinae et Sociologica Vol. 13. No. 35. 5–30.
- Tódor Imre (2020): Az iskolaválasztás döntésmechanizmusai. Székelyföldi középiskolások szektorközi metszetben. Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár. 314 pp.
- Tódor Imre (2020): A racionális döntésméletek és az iskolai pályafutás. In Pusztai Gabriella (szerk.): Nevelésszociológia. Elméletek, közösségek, kontextusok. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen. 55–75.
- Tódor Imre (2020): Criteria determining school choice among the ethnic minority high school students. Central European Journal of Educational Research, 2 (1), 17–25.

Oktató: Dr. Szűcs Tímea

Az előadás címe: A társadalmi tőke szerepe a felzárkóztatásban

A kurzus célja: a társadalmi tőke hatásának bemutatása az oktatási és társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésére a hátrányos helyzetű tanulók körében. Ennek során megismerkedünk Coleman társadalmi tőke elméletével, ami megfelelő magyarázó keretet nyújt mind az intézményes-, mind a csoporthatásokra. A hátrányos helyzetű, többségében roma tanulók számára kiemelkedő lehetőséget nyújt a zenetanulás, ami elősegítheti társadalmi mobilitásukat. Ezért két szervezet, a Máltai Szimfónia Program és a Snétberger Zenei Tehetség Központ működését, alapelveit és hatásait követjük nyomon a kurzus folyamán.

A kurzus teljesítése: 40.000 karakter terjedelmű dolgozat, ami a doktori értekezés egyik elméleti fejezetének alapját képezi.

Irodalom

- Coleman, J. S. (1988): Social Capital in the Creation of Human Capital. *The American Journal of Sociology*, Vol. 94. Supplement: Organizations and Institutions: Sociological and Economic Approaches to the Analysis of Social Structure, S95–S120.
- Pusztai G. (2004): Kapcsolatban a jövővel. A közösségi erőforrások szerepe roma diákok iskolai pályafutásának alakulásában. *Valóság*. Vol. 47. No. 5., 69–84.
- Pusztai G. (2009): A társadalmi tőke és az iskolai pályafutás. Új Mandátum Kiadó, Budapest.
- Szűcs T. (2024): A zenetanulás mint a társadalmi felemelkedés eszköze. *Educatio*, Vol. 33. No. 2., 253-261.
- Szűcs T. (2024): Snétberger Zenei Tehetség Központ. Ahol az álmok valóra válhatnak. *Parlando: Zenepedagógiai folyóirat*, Vol. 24. No. 3.

Oktató: Prof. Dr. Fónai Mihály

A kurzus célja a professzió-kutatások elméleti vonatkozásainak a bemutatása, valamint a főbb hazai professzió-kutatások eredményeinek az elemzése, az alkalmazott módszerek megismerése. Az összehasonlító elemzések az elméleti és metodikai ismeretek megismerése mellett módot adnak az önálló kutatástervezés elsajátítására is. A kurzus keretében sor kerül a professzió fogalmának, a professziók kialakulásának és történetének a vizsgálatára. A kurzus a főbb professzióelméletek mellett vizsgálja a semi-professzió és a deprofesszionalizáció jelenségét, és kitér a hazai professzió kutatások főbb eredményei és tapasztalatai, különös tekintettel a tanári professziók elemzésére. A professziók a társadalomtudomány érdeklődésének középpontjába a funkcionalista szemléletmód megjelenésével kerültek. A kutatók azt vizsgálták, hogy egy adott foglalkozás professzió-e, vagy sem. Parsons a professzió műveléséhez szükséges tudás felsőoktatási átadását és a szakmai szervezetek működését, valamint a hivatások etikai normáinak az érvényesülését emelte ki. A kritikai, interakcionista iskola képviselői szerint a professziók gyakorlói alapvetően nem a közösség érdekében, altruizmustól vezérelve cselekszenek, hanem önértékből. Az 1970-es években fogalmazódott meg a semi-professziók elmélete, mely a különböző foglalkozások, hivatások „leértékelődéseként” jellemezték a professziók megváltozott helyzetét. Ehhez hasonló az 1990-es évektől létrejövő deprofesszionalizációs és proletarianizációs elméletek, melyek szerint a 20. század kommunikációs és gazdasági változásai, a nagy, transznacionális szervezetek létrejötte következtében a különböző professziók gyakorlói autonóm gondolkodókból végrehajtó proletárrá váltak. A tanár professziók története is beilleszthető ezekbe a folyamatokba. Kialakulásuk részben az európai egyetemeken történt, a 19-20. századra a magas státuszú professziók közé kerültek. A 20. század második felére azonban a közoktatás tömegesedése és ennek következtében a tanárképzés tömegesedése hozzájárult a semi-professziós folyamatok felerősödéséhez, majd a de-professzionalizációhoz is, például a süllyedő társadalmi státusz, az alacsony jövedelmek és alacsony társadalmi presztízis következtében.

A kurzus teljesítése: 40.000 karakter terjedelmű dolgozat, ami a doktori értekezés egyik elméleti fejezetének alapját képezi.

Ajánlott irodalom:

- Etzioni, Amitai (ed.) (1969): *The Semi – Professions and Their Organization*. Teachers, Nurses, Social Workers, New York: The Free Press, Macmillan.
- Fónai Mihály (2012): *Tanár-szakos hallgatók professzió-képe: a deprofesszionalizálódás esete?* In: Pusztai Gabriella – Fenyő Imre – Engler Ágnes (Szerk.): *A tanárok tanárának lenni*. Tanulmányok Szabó László Tamás 70. születésnapjára. Debrecen: Felsőoktatási Kutató és Fejlesztő Központ (ISBN 987 963 08 4644 8) pp. 109-128.
- Freidson, Eliot ed. (1973): *The Professions and their Prospects*. Beverly Hills/London, Sage Publications.
- Sandra, J., Richard, J. (1995): *Models of Professionalism*. In: Yelloly, Margaret - Henkel, Mary (ed): *Learning and Teaching in Social Work. Towards Reflective Practice*. Jessica Kingsley Publishers, London and Bristol, Pennsylvania, 15–33.
- Hargreaves, I., Cunningham, M., Hansen, A., McIntyre, D., Oliver, C., and Pell, T. (2007): *The Status of Teachers and the Teaching Profession in England: Views from Inside and Outside the Profession*. University of Cambridge
- Ingersoll, R.M. & Perda, D. (2008): "The Status of Teaching as a Profession."
- Chapter 12, pp 106-118 in *Schools and Society: a Sociological Approach to Education*.
- Edited by Jeanne Ballantine and Joan Spade. Los Angeles: Pine Forge Press.
- Keturakyte, J. (2021): *The prestige of teaching professions in the EU. A Managerial and Economic Study of Educational Systems in Belgium, Finland, and Lithuania*. Faculty of Economics and Business – Campus Brussels Warmoesberg
- Kleisz Teréz (2002): *A professziódiskurzus*. In: *Tudás menedzsment*. Pécsi Tudományegyetem TTK Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Intézet, III. évf./2, Nov. 28-50.p.
- Nagy Krisztina (2019): *Professzionalizáció-és professzióelméletek a segítő hivatások tükrében*. Párbeszéd, 6. (1) 1-26.
- Parsons, T. (1968): *Professions*, In: David, Shills (Ed): *International Encyclopedia of the Social Sciences*, Mac Millan and Free Press, Vol. 12, 1968. 536-547.

Oktató: Dr. Vincze Tamás András

Az előadás címe: A XX. és XXI. századi neveléstudomány a pszichológia árnyékában

A kurzus célja: A pedagógia tudománytörténetének krónikásai különbözőképpen értékelik ugyan a pedagógia és a pszichológia kapcsolatát, de azt egyikük sem tagadja, hogy a pszichológia mindig megtermékenyítő, jelentős hatással volt a neveléstudományra. Herbart ugyan még csak a pedagógia segédtudományaként fogta fel a pszichológiát, amelytől módszereket vehet át a neveléstudomány, később azonban ennél nagyobb szerephez jutott a pszichológia a pedagógia fejlődésében. Elég, ha a XX. századi neveléstudományon végigtekintünk, bőséges igazolást találunk arra, a nagy pszichológusok (Freud, Adler, Jung, Frankl, Fromm, Rogers), valamint a legfontosabb pszichológiai iskolák, irányzatok erősen befolyásolták a nevelésről való gondolkodást. S bár a neveléstudományi paradigmaváltások Kozma Tamás-féle rendszerében a pszichológia helyét átvette a szociológia a XX. század végére, mégis azt látjuk, hogy a népszerűsítő pedagógiai munkákban, a neveléstudományi jegyzetekben, tankönyvekben még mindig jelen van az egyes pedagógiai jelenségek pszichológiai megalapozása, valamint a tárgyalt problémák kettős (neveléstudományi és pszichológiai) megközelítése.

A jelenkori pszichológiai és neveléstudományi kutatásokat megvizsgálva az a benyomásunk támadhat, hogy a pszichológia – Brezsnýánszky László professzor szavaival élve – „lerabolja” a neveléstudományt, a pszichológusok olyan témákban, kérdésekben is megnyilatkoznak, amelyekről korábban inkább a neveléstudósokat, a neveléstudományt kutatókat kérdezték. Mi lehet ezeknek a határátlépéseknek az oka? Hogyan valósítható meg a pszichológia és a neveléstudomány egyenrangúságra alapozott együttműködése? A kurzus keretében ezekre a kérdésekre keressük a választ, miközben felvázoljuk a két rokon tudomány kapcsolódásainak, érintkezéseinek múltbeli és mai módjait, mintázatait.

A kurzus teljesítése: 40.000 karakter terjedelmű dolgozat, ami a doktori értekezés egyik elméleti fejezetének alapját képezi.

Ajánlott irodalom:

- Brezsnýánszky László (2020): A pedagógia és a pszichológia együttélési formái a debreceni egyetemen. *Educatio*, 29. évf. 4. sz., 606–617.
- Klein Sándor (1985): Mít nyújthat a pszichológia a pedagógusoknak? In: Békési Imre (szerk.): *A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola tudományos közleményei: tanulmányok a pedagógia és a pszichológia köréből*, 2. kötet. JGYTF, Szeged, 45-51.
- Mitrovics Gyula (1933): A pedagógia és a pszichológia kapcsolata. *Magyar Paedagogia*, 42. évf. 7–8. sz., 110–122.
- Pléh Csaba (2013): A pszichológia és a pedagógia klasszikus és új kapcsolatai. *Iskolakultúra*, 23. évf. 5–6. sz., 76–81.
- Sáska Géza (2020): A pszichológia és a pedagógia az oktatáspolitikában. *Iskolakultúra*, 23. évf. 4. sz., 529–544.
- Ungárné Komoly Judit (1985): A pszichológia és a pedagógia kapcsolatrendszere. *Magyar Pszichológiai Szemle*, 42. évf. 3. sz., 185–195.

Oktató: Dr. Chrappán Magdolna

Az előadás címe: Modern tanulási modellek és komplex tanulási környezet

A kurzus célja: A kurzus célja bemutatni a 21. század tanulásértelmezéseit, amelyek az individuális, adaptív tanulást az iskolától részben független tanulási környezetben képzelik el. Az egyéni tanulási utak és a tömegoktatás igényeinek (oktatásszervezés, szervezeti keretek) közös platformra hozása nem a jövő, hanem már a jelen feladata, ezért feltárjuk és elemezzük a már létező elképzeléseket.

A kurzus során megismerkedünk a tanuláselméletekkel (pszichológiai, pedagógiai, andragógiai aspektusból), valamint a tanulási környezet szűk és tág fogalmával, amelyek átvezetnek a komplex tanulási modellekhez (pl. seamless learning, learning compass stb.). Elemezzük azt, hogy milyen curriculáris, szervezeti és attitűdbeli következményei lehetnek ezeknek a modelleknek, ha a jelenlegi iskolaszervezeti keretekben, illetve azon kívül képzeljük el a tanulási folyamatokat.

A kurzus teljesítése: 40.000 karakter terjedelmű dolgozat, ami a doktori értekezés egyik elméleti fejezetének alapját képezi.

Ajánlott irodalom:

- Chrappán Magdolna (2022). Didaktika II. Munkaformák, stratégiák, eszközök. Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó. [Pallas Debrecina 22.] ISBN 9789636150037
- Csépe, V., Györi M. & Ragó A. (szerk.) (2007). Általános pszichológia 2. Tanulás – emlékezés – tudás. Budapest, Osiris. ISBN 97896338991999
- Falus Iván & Szűcs Ida (szerk.) (2021). Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanulásához Budapest, Akadémiai Kiadó. ISBN 9789634548423 <https://mersz.hu/falus-didaktika>
- Krahenbuhl, Kevin S. (2021). Building Effective Learning Environments. A Framework for Merging the Best of Old and New Practices. Routledge. ISBN 9781003157441
- Looi, Ch-K., Wong, L-H., Glahn, Ch. & Cai, S. (Eds.) (2019). Seamless Learning. Perspectives, Challenges and Opportunities. Singapore, Springer Nature Ltd. <https://doi.org/10.1007/978-981-13-3071-1>
- N. Kollár K. & Szabó Éva (szerk.) (2017). Pedagógusok pszichológiai kézikönyve I. Budapest, Osiris Kiadó. ISBN 9789632762807
- Ng, B. (ed.) (2023). Self-Determination Theory and Socioemotional Learning. Springer Singapore. <https://doi.org/10.1007/978-981-99-7897-7>
- Peter C. Lippman, Elizabeth A. Matthews (eds.) (2023). Creating Dynamic Places for Learning. Springer Singapore. <https://doi.org/10.1007/978-981-19-8749-6>
- Zajda, Joseph (2021) Globalisation and Education Reforms. Creating Effective Learning Environments. Springer Cham. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-71575-5>
- Zumbach, J., Bernstein, D. A., Narciss, S. & Marsico, G. (eds.) (2023). International Handbook of Psychology Learning and Teaching. [Springer International Handbooks of Education] Springer Cham <https://doi.org/10.1007/978-3-030-28745-0>

Speciálkollégiumok

Angol összehasonlító pedagógia (I. évf.)

Oktató: *Dr. Inántszy-Pap Ágnes*

A kurzus célja: A neveléstudomány angol nyelvű tudományos szókincsével való megismerkedés, illetve ezen szakkifejezések alkalmazása egy angol nyelvű tudományos igényű szakmai előadás megtartása során.

A kurzus teljesítése: A saját kutatási eredmények angol nyelvű bemutatása egy tudományos igényű előadás keretében, amit a kurzusvezetője és a kurzustársak elemeznek és értékelnek.

„VERGLEICHENDE PÄDAGOGIK: DEUTSCH”

SEMINAR FÜR DOKTORAND*INNEN

Oktató: Prof. Dr. László Brezsnyánszky, Dr. Magdolna Rébay

Ziele des Seminars

Das Ziel des Seminars ist anhand der Fachliteratur die deutsche erziehungswissenschaftliche Fachsprache kennenzulernen und diese in Wort und Schrift zu benützen. Zum theoretischen Teil der Dissertation wird deutschsprachige Fachliteratur – v. a. Artikel – gesammelt, bearbeitet und interpretiert. Die Texte werden gemeinsam unter Mitwirkung des Betreuers bzw. der Betreuerin ausgewählt.

Anforderungen

Interpretative Zusammenfassung von drei deutschsprachigen wissenschaftlichen Beiträgen (Artikel oder Buchkapitel) in ungarischer Sprache (insgesamt in etwa 30.000 Zeichen) um die internationale theoretische Einbettung des Promotionsthemas vorzubereiten.

Zeitpunkt des Seminars

Drei Sitzungen im Hauptgebäude der Universität zu gemeinsam vereinbarten Zeitpunkten. Jedes Mal besprechen wir eine interpretative Zusammenfassung des Inhalts eines neuen Beitrags. Bitte senden Sie Ihre Texte mindestens eine Woche vor dem Kurs an rebay.magdolna@arts.unideb.hu.

Bitte sprechen Sie mit den Seminarleitern, bevor Sie die ausgewählten Artikel oder Buchkapitel bearbeiten. Bitte senden Sie Ihre Vorschläge (konkrete Texte) mindestens 3 Wochen vor jeder Veranstaltung.

Am Ende des Semesters werden Sie gebeten, eine überarbeitete Fassung der drei Texte als Seminararbeit einzureichen. Literaturhinweise mit Seitenangabe ist obligatorisch.

Kutatási gyakorlatok

Kutatási szeminárium (I-II. évfolyam)

Oktató: Prof. Dr. Pusztai Gabriella

A kutatási szeminárium célja kettős. Egyrészt a doktorandusz által végzett (empirikus, dokumentatív, levéltári stb.) kutatás eredményeit elemző, publikálásra előkészületben lévő tanulmány szöveg és az ennek alapján készült összefoglaló előadás elsődleges prezentálására teremt alkalmat. Másrészt a szeminárium a tudományos viták koreográfiája szerint épül fel, melynek része az opponensek véleményének ismertetése, a vita valamint a vita során felmerült kérdésekre való válaszadás. A szemináriumon bemutatott kutatási probléma és részeredmény exponálása után a szeminárium valamennyi résztvevője hozzászól és véleményt nyilvánít. A szeminárium nemcsak magának a problémának az elemzése, hanem a róla folyó vita, az abba való bekapcsolódás, a közös gondolati és verbális építkezés élménye és tovább inspiráló hatása. Összességében a szeminárium célja olyan készségek és technikák formálása, amelyekkel a hallgató képes saját kutatói véleményét képviselni és saját álláspontját megvédeni, mások álláspontját megérteni és a kutatótársak javaslatait hasznosítani. A szeminárium alapvető hozzájárulás ahhoz is, hogy a hallgató fölkészülhessen a majdani téziszvédésre, illetve disszertációjára nyilvános vitájára.

Oktatáskutatás módszertana II. (I. évfolyam)

Oktató: Dr. habil. Kovács-Nagy Klára, Dr. Ceglédi Tímea

A kurzus célja, hogy betekintést nyújtson a doktoranduszok számára az oktatás- ill. a társadalomtudományi kutatómunka sajátosságaiba, megismertesse a legfontosabb oktatás-statisztikai forrásokat, a survey és az interjú lépéseit, folyamatát, módszereit, etikai kérdéseit, s az eredmények közzétételének kritériumait.

A legfontosabb témák:

1. A kutatás-módszertan alapkérdései
2. Survey: kérdőív szerkesztés, kérdőív felvétel és feldolgozás
3. Interjú: a kutatási kérdéstől az interjúvázlattig, kvalitatív kutatómódszertani paradigmák
4. Pedagógiai kísérlet
5. Alapsokaság és minta
6. Kutatásetika

A kurzuson végzett tevékenység követelménye, értékelése:

1. A saját témához kapcsolódó, külföldi és hazai szakirodalomban alkalmazott **mérőeszközök átfogó áttekintése** (pl. kérdőív vagy annak részlete, interjúvázlal dimenziói vagy interjú adatfelvétel részlete). Ezek megtalálhatók a szakmai publikációkban vagy hivatalos kutatási honlapokon.
2. Ezekből válogatva egy olyan **mérőeszköz gyűjtemény** készítése (min. 3 másik kutatást alapul véve), amely kapcsolódik a saját kutatáshoz, és amely mintaként vagy adaptáció alapjaként használható a disszertáció mérőeszközének elkészítéséhez.
3. A szeminárium alatt **kiselőadás tartása** a saját kutatási kérdések, a kutatási módszerek, valamint azon belül a saját kérdőív és/vagy interjúvázlal elkészítésének lépéseiről.
4. A szemináriumi munka végén a hallgatók **házi dolgozatként** leadják:
  - 1) A mérőeszköz gyűjteményüket (word formában összemásolva, akár publikációból képként lementett és beillesztett elemek is jók). Igény esetén szisztematikus szakirodalom elemző tanulmány is írható a gyűjtési folyamatról és annak eredményéről
  - 2) Továbbá beküldik a frissített végleges kutatási tervüket, **amelynek része a saját mérőeszköz** (kérdőíves adatfelvétel komplett kérdőíve vagy interjú kutatás komplett interjú vázlata)

- Fontos, hogy a kutatási tervben legyen megadva, hogy **kik az alanyok** (pl. milyen korosztályú, szakértelmű, érintettségű célcsoportnak szólnak a mérőeszköz kérdései).
- A kutatás konkrét lépéseinek megtervezése (pl. milyen időpontokban kiket és hogyan fog megkérdezni; stratégia az esetleges válaszmegtágadások kezelésére; ha van, akkor pilot kutatás bemutatása; kitérés arra, hogy az „Etikai irányelvek és útmutató az etikai jóváhagyó nyilatkozat kiadásához” dokumentumban leírtak biztosítására milyen gyakorlati lépéseket tervez).
- A mérőeszköz **elején** szerepeljen az alanyok tájékoztatása a kutatás céljáról, az eredmények felhasználásáról, a célcsoportról (kiknek szól), a kutató elérhetőségéről, arról, hogy a válaszadás önkéntes és bármikor megszakítható, valamint az anonimitásról. Legyen beleegyező nyilatkozatra kérdés.
- Továbbá fontos, hogy a disszertációban megfogalmazott **kutatási kérdésekre adjanak választ** a mérőeszközben feltett kérdések! A beadott mérőeszközben jelölni szükséges, hogy melyik kutatási kérdésre fog választ adni az adott kérdés vagy kérdésblokk. Lehet megjegyzés buborékkal jelölni vagy akár táblázatos formát is alkalmazni az alábbi, korábbi kutatómódszertani kurzuson kért, konceptualizáláson és operacionalizáláson alapuló oszlopokkal: 1) kutatási kérdés; 2) hipotézis (interjú kutatásnál nem szükséges); 3) fogalmak, dimenziók; 4) alanyoknak felteendő kérdés a mérőeszközben (indikátorok)

A házi dolgozat (mérőeszköz gyűjtemény + mérőeszközzel bővített kutatási terv) leadásának határideje: 2025. június 5. (kvalitatív dolgozatok: t.cegledi@gmail.com; kvantitatív dolgozatok: kovacs.klarika87@gmail.com)

Módszertani szakirodalom elérhetősége:
<https://drive.google.com/drive/folders/19UjY5VLDjfrMmnnj7-hXe1-kXMDS4Zc>

Kötelező irodalom:

BABBIE, Earl: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó, Budapest, 2000.

Ajánlott irodalom

- Csikos Csaba (2020). A neveléstudomány kutatómódszertanának alapjai. ELTE Eötvös Kiadó. Budapest
- Johnson, R. B., & Christensen, L. (2019). Educational research: Quantitative, qualitative, and mixed approaches. Sage publications.
- Creswell, John W. (2012). Educational research. Pearson. Dusa Ágnes Réka (szerk.): Pedagógusok kutatási közreműködésre való felkészítése Módszertani tankönyv. Debrecen.
- Falus Iván & Ollé János: Statisztikai módszerek pedagógusok számára
- A CHERD-Hungary korábbi kutatásainak elemzése: <https://cherd.unideb.hu/>
- Charmaz, K. (2006). Constructing grounded theory. Sage Publications.
- Corbin, J., & Strauss, A. (2008). Basics of Qualitative Research (3rd ed.): Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory. SAGE Publications, Inc. <https://doi.org/10.4135/9781452230153>
- ERANUS ELIZA, LÁNG SAROLTA, MÁTH ANDRÁS ÉS RÁCZ ATTILA (2006): A kérdőíves adatfelvétel újabb módszerei: telefonos, számítógéppel támogatott és internetes adatgyűjtés
- ERIKSON, Robert – JOHN H. GOLDTHORPE: A kutatás elméleti alapja, adatai és stratégiája http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0010_2A_19_Tarsadalmi_retegzodes_olvasokonyv_szerk_Gecser_Otto/ch03s06.html
- FALUS IVÁN (2004): Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe Műszaki K.
- Glaser, B. G., & Strauss, A. L. (2017). The Discovery of Grounded Theory: Strategies for Qualitative Research. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203793206>
- HELTAI, E. –TARJÁNYI, J. (1999) A szociológiai interjú készítése. Adatfelvétel és módszertan. Társi, Budapest. <http://www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/html/a509.html>
- HÉRA GÁBOR – LIGETI GYÖRGY (2005): Módszertan. Bevezetés a társadalmi jelenségek kutatásába. Osiris, Budapest
- http://mta.hu/data/cikk/11/97/91/cikk_119791/etikai_kodex_net.pdf
- <http://tettconsult.eu/books/TelkutHTM/szovgyujtpdf/12-Lizi.pdf>
- http://web.unideb.hu/~tkis/szemle_2004_3_kontra.pdf
- http://www.ksh.hu/statszemle_archive/2010/2010_07-08/2010_07-08_723.pdf

- KÉRDŐÍVES ADATFELVÉTEL szserv.socio.u-szeged.hu/HEFOP/Adatfelvétel/Adatfelvétel.doc
- KONTRA József (2010) A pedagógiai kutatások módszertana <http://mek.oszk.hu/12600/12648/12648.pdf>
- KONTRA Miklós (2004) A társadalomtudományi kutatások néhány etikai vonatkozásai
- Maeda, Y., Caskurlu, S., Kenney, R. H., Kozan, K., & Richardson, J. C. (2022). Moving qualitative synthesis research forward in education: A methodological systematic review. *Educational Research Review*, 35, 100424. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2021.100424>
- MASON, J. (2005) Kvalitatív kutatás. Jászöveg Műhely Kiadó, Budapest
- Mitev A. Z. (2012). Grounded theory, a kvalitatív kutatás klasszikus mérföldköve (Grounded theory, the classic milestone of qualitative research). *Vezetéstudomány - Budapest Management Review*, 43(1), Art. 1. <https://doi.org/10.14267/VEZTUD.2012.01.02>
- PINTÉR Róbert – KÁTAY Bálint (2010): A hibrid adatfelvétel módszertani kihívásai
- Sebastian, K. (2019). Distinguishing Between the Strains Grounded Theory: Classical, Interpretive and Constructivist. *Journal for Social Thought*, 3(1), Art. 1.
- TUDOMÁNYETIKAI KÓDEX Magyar Tudományos Akadémia Budapest, 2010
- TUDOMÁNYOS ETIKA (Magyar Szociológiai Társaság) http://www.szociologia.hu/tudomanyos_etika/
- A DE BTK Nevelés- és Művelődéstudományi Intézet valamint a Humántudomány Doktori Iskola Neveléstudományi Programjának Tudományetikai Bizottsága: Etikai irányelvek és útmutató az etikai jóváhagyó nyilatkozat kiadásához https://humandi.unideb.hu/sites/default/files/upload_documents/elvekutmutato1valtozat_0.docx

Kutatásmódszertan II. (I. évf.)

Oktató: *Dr. habil. Fényes Zsuzsanna Hajnalka*

Kurzus célja: A kurzus célja a doktoranduszok felkészítése a disszertáció empirikus elemzéseire, az SPSS program segítségével. A kurzus első félévében az adatbáziskészítésről és hipotézisvizsgálásról volt szó az egy- és kétváltozós módszerek és SPSS utasítások segítségével, ebben a félévben pedig a többváltozós statisztikai módszerekbe nyújtunk betekintést.

Tematika

1. Látens változós modellek I.: A főkomponens és faktor elemzés elméleti háttere és gyakorlati alkalmazása.
2. Látens változós modellek II.: A klaszterelemzés elmélete és alkalmazásai.
3. Oksági modellek: A lineáris és logisztikus regresszió alapjai. (ha jut rá idő)

Számonkérés: Az órai munka és a házi feladatok megoldása alapján.

Ajánlott irodalom:

- Kolosi Tamás – Rudas Tamás: Empirikus problémamegoldás a szociológiában OMIKK, TÁRKI Budapest, 1988.
- Székelyi Mária – Barna Ildikó: Túlélőkészlet az SPSS-hez Többváltozós elemzési technikákról társadalomkutatók számára Typotex Kiadó 2002
- Moksony Ferenc: Gondolatok és adatok. Társadalomtudományi elméletek empirikus ellenőrzése Osiris Kiadó Budapest, 2018 (friss kiadás, elsősorban a regresszióhoz kell).
- Sajtos László – Mitev Ariel: SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv Alinea Kiadó Budapest
- Falus Iván – Ollé János: Statisztikai módszerek pedagógusok számára OKKER Kiadó 2000.

Oktatáskutatás módszertana IV. (II. évfolyam)

Oktató: *Dr. Dusa Ágnes Réka, Dr. Markos Valéria*

Kurzus célja: A kurzus egyik célja, hogy a korábbi félévekben megtanult alapvető eljárásokat begyakoroljuk az SPSS statisztikai programot használva. Először röviden átismételjük a kutatási kérdések és hipotézisek megfogalmazásának lépéseit, valamint tesztelésüket, külön hangsúlyt fektetve arra, hogy az egyes kérdéseket hogyan kell megfogalmazni a kérdőívekben, s hogyan kell olyan változókká alakítani, amelyek lehetővé teszik a kutatási kérdések és hipotézisek statisztikai tesztelését. Ezután lépésenként végigvesszük az egyes módszereket az SPSS programban, s azt is, hogy publikáció/konferencia-előadás során hogyan kell az eredményeket prezentálni. Kitérünk arra is, hogy a létrejött változókat hogyan lehet bevonni további elemzésekbe. A CHERD kutatóközpont által készített IESA adatbázison végezzük a munkát.

Hipotézisalkotás. Kérdőívszerkesztés és változótípusok, mérési szintek

Az spss első látásra: Adatbázis felépítése (variable view). Adatok bevitele (data view).

Alapvető eljárások: Eloszlás (frequency); Leválogatás (select cases); Új változó létrehozása (compute); Átkódolás (recode)

Változók közötti kapcsolatok típusai: Variancia-analízis (ANOVA); Keresztábra (crosstabs); Korreláció

A kurzus másik célja, a hallgatók empirikus kutatásának alapjául szolgáló kérdőív strukturális és formai véglegesítése. A kérdőív lekérdezésének elősegítése érdekében a kurzus során a kérdőívszerkesztés bevett technikáival ismerkedhet meg a hallgató, elsődlegesen az Evasys rendszer használatával.

Kérdéstípusok (nyitott és zárt kérdések típusai)

Kérdőív felépítése, kérdőív bevitele az Evasys rendszerbe, formázási lehetőségek

Lekérdezés generálása

Beérkező adatok értelmezése

Számonkérés: A kurzus során megtanult módszerek alkalmazásával szabadon választott téma alapján rövid, gyakorló jellegű empirikus publikáció készítése. Lehet használni saját adatbázist, ha van, ha nincs, akkor pedig az IESA adatbázist. A dolgozat tartalmazza a kutatási kérdést, a felállított hipotézist, hogy a hipotézist milyen változókkal tesztelte a doktorandusz, és hogy mi lett a vizsgálat eredménye. A beadandó dokumentumok listája: word fájl (szöveges elemzés), output fájl, ha valaki saját adatbázist használt, akkor az adatfájl is.

VAGY

Saját kérdőív elkészítése az Evasys rendszer segítségével.

Szükséges eszközök: A gyakorláshoz biztosított a CHERD kutatóközpont IESA adatbázisa. Hozzáférés az Evasys kérdőívkészítő rendszerhez.

Ajánlott irodalom:

- Babbie, Earl (2003): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Budapest, Balassi Kiadó. Mérési szintek: 154. oldaltól; Alapfokú elemzések: 453-470. o. és 513-524. o.
- Sajtos László – Mitev Ariel (2007): SPSS Kutatási és adatelemzési kézikönyv. Alinea Kiadó, Budapest. Mérési szintek: 23-26.; Select cases: 67. o.; Compute: 71. o.; Recode: 73. o.; Egyváltozós elemzések: 91.o.; Keresztábra: 137. o.; Varianciaanalízis 163. o.; Diszkriminanciaelemzés: 329. o.
- Pallant, Julie (2016): SPSS Survival Manual. A step by step guide to data analysis using IBM SPSS. (7th ed.). Routledge.
- Moksony Ferenc (2006): Gondolatok és adatok: társadalomtudományi elméletek empirikus ellenőrzése. Budapest, Aula Kiadó

Kutatásmódszertan IV. (II. évf.)

Oktató: Dr. Bacskai Katinka

Az Országos kompetenciamérés elemzési lehetőségei

A kurzus célja: A kurzus célja a hazai és nemzetközi tanulói teljesítménymérések történetének és logikájának rövid áttekintése, valamint az OKM adatbázisok alkalmazhatóvá tétele és az elemzésre való előkészítése, az elemzés előnyeinek és korlátainak ismertetése. A kurzus során számba vesszük az OKM lehetséges felhasználási területeit. A felhasználás során az OKM olvashatóvá tétele, a különálló adatbázisok meghatározott mutatók szerinti összeillesztése, az adatok aggregálása, szűrése kerül előtérbe. Megismerkedünk továbbá az iskolai hozzáadott érték fogalmával és saját változót képezünk. Ezen túl a hallgatók számára lehetőség nyílik saját kutatási problémák vizsgálatára is. A kurzus során a már megszerzett spss tudásra építünk, elsősorban ezt gyakoroljuk, ill. egészítjük ki. Ebben a félévben kiemelt cél a szülői bevonódás vizsgálata.

Tematika

- 1.: A teljesítménymérések rövid története. Hazai teljesítménymérések és problémái. Az OKM adatok olvasása, a változók megismerése, adatbázisok összeillesztése.
- 2.: Az adatok csoportosítása, szűrése. Saját kutatási kérdésekre válaszok keresése.
- 3.: Többváltozós elemzések.

Számonkérés:

A teljesítéshez két fájlt kell benyújtani, melynek határideje **2025. JÚL. 31.:**

1. A létrehozott adatbázishoz tartozó teljes syntaxot, amely tartalmazza aggregate, select, split parancsokat.

2.a. Egy min. 15.000 karakter terjedelmű, táblázatokat is tartalmazó, min. három adatelemzési módszert alkalmazó empirikus leírást, amely a létrehozott adatbázis adatain alapul (szakirodalom nem feltétel). Ennek tematikáját tekintve vagy a doktorandusz disszertációjához, vagy a kutatási projekthez kell kapcsolódnia. Az első alkalom végén a témákat a második alkalom végén a módszertant is egyeztetni fogjuk.

(Az a hallgató, aki részt vesz mindhárom alkalommal a szemináriumon, az első pontot és a második pont egy részét már az órákon teljesíteni tudja.)

Szükséges eszközök: a kurzus teljesítéséhez az órákra internettel és SPSS programcsomaggal ellátott laptopot kell hozni.

Ajánlott irodalom:

- BALÁZSI ET AL. 2012. A PIRLS és a TIMSS 2011 tartalmi és technikai jellemzői Budapest, Oktatási Hivatal.
- HALÁSZ G 2009. Tényekre alapozott oktatáspolitikai és oktatásfejlesztés. In: Pusztai Gabriella és Rébay Magdolna (szerk.): *Kié az oktatáskutatás? Tanulmányok Kozma Tamás 70. születésnapjára* pp. 187–191. Csokonai Könyvkiadó, Debrecen.
- MOLNÁR GY. 2005. Az objektív mérés lehetősége: a Rasch-modell. *Iskolakultúra*. 2005/3.
- NYITRAI ET AL. 2019. Iskolai teljesítmény és szülői bevonódás. *Psychologia Hungarica* VII/2. 7–28.
- SZÉLL, K. (SZERK.) 2015. Mit mér a műszer? OFI, Budapest.
- SZÉLL K., BACSKAI K. & BORBÉLY SZ. 2016. Hozzáadott érték a közoktatásban. In: Pusztai G., Bocsi V. & Ceglédi T. (szerk.): *A felsőoktatás (hozzáadott) értéke. Közelítések az intézményi hozzájárulás empirikus megragadásához*. Nagyvárad – Budapest: Partium Könyvkiadó, Personal Problems Solution, Új Mandátum Könyvkiadó. 69–77.
- Valamint a kompetenciamérések országos jelentései

Szabadon választható kurzusok

Kutatócsoport-munka

CHERD szeminárium

Oktató: Prof. Dr. Pusztai Gabriella

A doktoranduszok és doktorjelöltek egyik legfontosabb gyakorlólhelye a Debreceni Egyetem Felsőoktatási Kutató és Fejlesztő Központja (CHERD-Hungary), mely nemcsak a felső- hanem a közoktatás területén végez kutatásokat. A kutatások másfél évtizede vizsgálják az intézményi és tanuló/hallgatói döntéseket, nagymintás adatfelvételek és kvalitatív adatalkotó munka eredményeképpen hatalmas adatanyag áll rendelkezésre, melyhez a Központ által beszerzett országos és nemzetközi adatbázisok társulnak. A Központ tudományos kutatási és fejlesztési és innovációs pályázatokon vesz részt, a kutatói gyakorlat során a doktoranduszok nemcsak alkotó részesei a kutatásoknak, hanem hazai és nemzetközi folyóiratokban és konferenciákon való megjelenésre is felkészülünk, s az itt végzett munka képezi több disszertáció magját is.

Tanuló közösségek és innovációk (LearnInnov)

Oktatók: Prof. Dr. Kozma Tamás, Dr. Márkus Edina

A Tanuló közösségek és társadalmi innovációk (LearnInnov) eddigi kutatás eredményeit felhasználva új kutatásba (Tanulás és fenntartható innovációk) kapcsolódhatnak be a kurzus résztvevői. A fenntartható innovációk és a tanulás összefüggéseit vizsgáló kutatás épít az előzményekre, amelyekben a tanuló régiókat és közösségeket részben statisztikai, részben pedig terepkutatás segítségével kívántuk vizsgálni. A kurzus résztvevői közösen vizsgálják az innovációk fenntarthatóságának eseteit és a (felnőtt) tanulással való kapcsolatait.

A zeneművészeti képzés dimenzióinak vizsgálata nemzetközi kitekintésben

Oktató: Prof. Dr. Váradi Judit

Hazánkban a zenei pályát választó tanulóokra és hallgatókra kevés figyelem irányul a szakirodalomban, annak ellenére, hogy a közép- és felsőfok prediktív erővel bír a zeneoktatás és a zenei élet jövőjének alakulása szempontjából. A kutatás a zeneművészeti szakköznevelés tanulóit és a zeneművészeti felsőoktatási hallgatók körében vizsgálja a pályaválasztást befolyásoló tényezőket, a szakmai külső és belső motívumokat. Nemzetközi kitekintésben végez összehasonlító elemzést a zeneművészeti képzés intézményrendszeréről és az oktatás jellemzőiről.

Emberi tőke és tudástőke

Oktató: Prof. Dr. Polónyi István

A kurzus célja megismertetni a hallgatókat az emberi tőke és a tudástőke fogalmával, azok különbségeivel, gazdasági, társadalmi hatásaival, a humán fejlettség mérésének lehetőségeivel. A kurzus kitér a kapcsolódó ellentmondások, vitákra.

Témák

Humán tőke Th. Schultz, G. Becker,
Tudástőke (PISA, PIAAC és a termelékenység), E.A.. Hanuscek, L. Woessmann
Oktatás externáliái W.W. McMahon
HDI (Human Development Index)
HCI (Human Capital Index)

Követelmény: 25-30 e karakteres témabavágó házi dolgozat

Irodalom

- Becker, G. S. (1962): Investment in Human Capital. A Theoretical Analysis. The Journal of Political Economy. (Supplement.) 70. Évf., Okt.
- Becker, G. S. (1975): Human Capital. The University of Chicago Press, Chicago.
- McMahon, W. W. (2000): The Measurement of Externalities, Non-Market Effects, and Trends in the Returns to Education. In: The Appraisal of Investments In Educational Facilities, European Investment Bank/ OECD, OECD, Paris.
- Polónyi I (2019) Humánerőforrások és az oktatás Debreceni Egyetemi Kiadó Debrecen University Press
- Polónyi I (2020) A felsőoktatás politikai gazdaságtana Gondolat
- Schultz, Th. W.(1983): Beruházások az emberi tőkébe. Közgazdasági és Jogi Kiadó, Budapest.
- Schultz, Th. W.(1993): The Economic Importance of Human Capital in Modernization. Education Economics, Vol. 1, No. 1.

Elköteleződés és eredményesség a sportban

Oktató: *Dr. Kovács Karolina Eszter*

A kurzus célja a sport melletti elköteleződés legmagasabb szintjének, a sportperzisztencia jelenségének és a rá ható faktoroknak a feltárása. A sportperzisztencia egy végtermékként tekinthető a sporteredményesség és az elköteleződés vonatkozásában. Olyan személyiségvonásokat és eredményességi mutatókat feltételez, melyek alapján a személy nem egyszerűen kitart a sporttevékenység mellett, hanem minőségileg köteleződik el. Ezt a magatartást és eredményességet takarja a sportperzisztencia. A félév során megnézzük, mi a sportperzisztencia hozzáadott értéke, miben több mint a sportmotiváció, milyen faktorok hatnak alakulására és hogyan illeszthető a résztvevők kutatási területéhez. A Sportperzisztencia kutatócsoporttal történő együttműködés keretein belül a résztvevők lehetőséget kapnak a sportperzisztenciát meghatározó individuális, mikro-, exo- é makrorendszer-szintű faktorok szerepének elemzésére Bauman és munkatársai (2012) sportra adaptált ökológiai modelljére alapozva egy kvantitatív kutatási adatbázis felhasználásán keresztül (N=1105). A tervezett tematika alapján a félév végére (legalább) egy, a résztvevőkkel közös tanulmány készítése a cél, amelyet egy Q1-es színvonalú folyóiratban tervezünk publikálni.

Ajánlott irodalom:

- Bauman, A. E., Reis, R. S., Sallis, J. F., Wells, J. C., Loos, R. J., & Martin, B. W. (2012).
- Correlates of physical activity: Why are some people physically active and others not? The Lancet, 380(9838), 258–271. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(12\)60735-1](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(12)60735-1)
- Clancy, R. B., Herring, M. P., MacIntyre, T. E., & Campbell, M. J. (2016). A review of competitive sport motivation research. Psychology of Sport and Exercise, 27, 232-242. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2016.09.003>
- Jöesaar, H., Hein, V., & Hagger, M. S. (2011). Peer influence on young athletes' need satisfaction, intrinsic motivation and persistence in sport: A 12-month prospective study. Psychology of Sport and Exercise, 12, 500-508.
- Kovács, K. (2022). Sportoló campus—Eredményes hallgató? CHERD.
- Kovács K. E. (2021). A sportperzisztencia vizsgálata az egészség, kapcsolati háló, motiváció és tanulmányi eredményesség függvényében. Iskolakultúra, 31(5), Article 5. <https://doi.org/10.14232/ISKKULT.2021.05.55>
- Kovács K. E., & Csukonyi C. (2024). A sportperzisztencia vizsgálata. In J. Langerbé Bucgwald, I. Koós & G. Velics (Eds.), Az oktatás határdimenziói. (Budapest-Debrecen).
- Debreceni Egyetemi Kiadó - Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete.

Kutatási- és tudományszervezési készségfejlesztés

Szakirodalmi olvasó szeminárium

Oktató: Prof. Dr. Kozma Tamás

Cél

A neveléstudomány / oktatáskutatás néhány vezető folyóiratának folyamatos figyelemmel kísérése
A szaknyelvi szókincs gazdagítása
Az elektronikus folyóirat hozzáférés és adatbázisok ismerete és használata
Gyakorlás a folyóiratok ismertetésében (szóban és írásban)

Anyag

A következő folyóiratok kerülhetnek ismertetésre (amennyiben elérhetők az EISz-ben vagy a JStore-ban)

- Review of Educational Research
- International Journal of Educational Development
- Harvard Educational Review
- Comparative Education
- International Review of Education
- International Higher Education
- European Education
- OA (szabad hozzáférésű) digitális folyóiratok
<https://docs.google.com/document/d/1UOWjFkTk3zZglYhw7eaGd0XRq2tjIwqIIURMNJdfBxU/edit>

Teljesítés

Rendszeres, aktív részvétel a foglalkozásokon
Folyóirat évfolyam ismertetése mintegy 20 000 karakterben

Érdeklődési kör

- doktori hallgatók (választható, ösztöndíjasoknak ajánlott!)
- magiszteri hallgatók (választható)
- minden érdeklődő ("open access")

Hely, idő

Ütemezés szerinti dátumokon 14.00 - 15.30 óra között
Személyesen és online

Elektronikus kiadványkészítés a HERJ példáján

Oktató: Prof. Dr. Kozma Tamás, Dr. Sebestyén Krisztina

Leírás

A hallgatókkal megismertetjük a tudományos szövegek elektronikus publikálásának lehetőségeit és a publikálás munkafolyamatát. A kurzus résztvevői gyakorlati tapasztalatokra tesznek szert a HERJ (Hungarian Educational Research Journal <https://akjournals.com/view/journals/063/063-overview.xml>) aktuális számainak létrehozásában. A foglalkozások az Akadémiai Kiadó közreműködésével szervezzük.

Cél

- a) bevezetés az elektronikus folyóiratok készítésébe
- b) ismerkedés az Akadémiai Kiadó szövegkezelő rendszerével és munkaszervezésével
- c) szövegek elektronikus formátumú összeállítása a doktori programhoz és DETEP-hez kapcsolódva

d) a hallgatók bevonása a HERJ szerkesztőségének tevékenységébe

Munkaszakaszok

- a) Tájékozódás a szerkesztendő lapszámokról. Jó példák elektronikus kiadványokra, folyóiratokra (kiadott anyagok tanulmányozása). A használt technikai megoldás tanulmányozása (az AK közreműködésével).
- b) A lapdízajn esetleges közös átalakítása, az elektronikus felület véglegesítése.
- c) A szerkesztési folyamat megismerése. A szerkesztési munka megkezdése: formai javítások.
- d) A szerkesztési folyamat tartalmi fázisa: nyelvi ellenőrzés, lektoráltatás, a korrekciók elvégzése, végül a szövegek előkészítése a megjelenésre).
- e) Előkészítés a publikálásra: a nyomtatási formátum kialakítása, illetve az elektronikus megjelenés.

A szemeszter speciális feladatai

- a) Nemzetközi kapcsolatépítés, új tematikus számok (Kozma Tamás)
- b) Számok összeállítása és figyelemmel kísérése (Fehérvári Anikó & Sebestyén Krisztina)
- c) Saját írás készítése és annak alapján a szerkesztési tevékenységek folyamatának figyelemmel kísérése (Sebestyén Krisztina, Bükki Eszter & Sitku Krisztina)
- d) Social media felületek (Facebook, Twitter, Academia.edu) menedzselése (Kocsis Zsófia)

Tevékenységszabványok

- a) részvétel a szerkesztési munkálatokban
- b) személyes megbeszéléseken a technikai problémák megvitatása

Követelmények

- a) a készülő folyóiratszámok kialakításában való részvétel
- b) a szerkesztési folyamat pontos követése a megadott technikai apparátussal

Idő, hely

Ütemezés szerint, két hetente csütörtökön 8.00-9.00 (GMeet)

Publikáció előkészítő szeminárium (CEJER)

Oktató: Prof. Dr. Pusztai Gabriella, Demeter-Karászi Zsuzsanna

A **kurzus célja** a tudományos szövegalkotás kritériumait meghatározó alapelvek megismerése és alkalmazása, valamint az ennek megfelelő szövegalkotás és szerkesztés gyakorlása. A szeminárium gyakorlatorientált. A Debreceni Egyetem Kiadó felkérésére nemzetközi folyóirat működik Central European Journal of Educational Research (CEJER) néven. A kurzus munkájában résztvevő doktoranduszok részt vesznek a Kiadó felületén (<https://ojs.lib.unideb.hu/CEJER>) elérhető online periodika következő számának szerzői és szerkesztői munkálataiban.

Ajánlott irodalom:

- Bayley, S. (2011). *Academic Writing: A Handbook for International Students*. London: Routledge.
- Csermely P. & Gergely P. & Koltay T. & Tóth J. (1999). *Kutatás és közlés a természettudományokban*. Budapest: Osiris.
- Csomós Gy. (2016). A magyarországi tudományos publikálás néhány sajátossága. *Magyar Tudomány*, 177, 226-235.
- Gyurgyák J. (1997). *Szerkesztők és szerzők kézikönyve*. Budapest, Osiris.
- Kiss L. L. (2011). A tudományos közlés művészete. *Magyar tudomány*, 172 (6) 734-737.
- Leki, I. (1998). *Academic Writing: Exploring Processes and Strategies*. Cambridge University Press.

Disszeminációs tevékenység

Oktató: Prof. Dr. Pusztai Gabriella

A kurzus célja, Egy kutatás során folyamatos feladat a disszeminációs tevékenység, melynek keretében a kutatási projektek során végzett tevékenységek bemutatását, rész- és összefoglaló eredmények terjesztését tervezi meg és végzi el a kutatócsoport. A disszemináció a kutatás finanszírozójának szemszögéből, szűkebb értelemben a kutatásra fordított emberi és anyagi erőforrásokkal való hatékony gazdálkodás átláthatóvá tételét jelenti, azonban szélesebb értelemben a tudományos tevékenység részleteinek és eredményeinek a szakmai közösség és a közvélemény számára történő kommunikálását, hagyományos és új formában való megosztását értjük a kifejezésen. Disszeminációs tevékenység kreditek fejében a doktoranduszok a csoportos kutatómunka eredményeinek népszerűsítése érdekében disszeminációs stratégia formálódásához járulnak hozzá, az eredmények kreatív és hatékony megosztásának tervét dolgozzák ki, majd a tervezett feladatok végrehajtásában önállóan részt vállalnak.

Tézisdolgozat író szeminárium

Oktató: Dr. habil. Kovács-Nagy Klára

A kurzus célja: A doktori képzés fontos állomása a disszertáció gerincét alkotó tézisdolgozat megalkotása, melynek készítésekor újra mérlegre kerül a doktori képzésbe lépéskor született kutatási tervzet valamint a képzés során a szemeszterek lezárására készült fejezetkezdemények valamint kutatásunk reménybeli eredményei. De hogyan lesz ezekből az építőkövekből egy világos struktúrával bíró, új, önálló kutatási kérdések megválaszolását előkészítő, jelentős (kétszáz ezer karakter) terjedelmű és tudományos igényű szövegű? A kurzusmunka folyamán erre keressük meg az egyénre szabott válaszokat.

Ajánlott szakirodalom:

- Bayley, S. (2011): Academic Writing: A Handbook for International Students. London: Routledge
- Churchill, H., Sanders, T. (2007): Getting Your PhD. London: Sage Publications Limited
- Eco, U. 2012. Hogyan írjunk szakdolgozatot? Budapest: Gondolat
- Gyurgyák János (1997): Szerkesztők és szerzők kézikönyve. Budapest: Osiris
- Kozma T., Sike E. (szerk., 2004): Pedagógiai informatika. Debrecen: Kossuth Egyetemi Kiadó.
- Örsy L., Patsch F. (é.n.): A tudományos dolgozatírás művészete. Módszertan az elkészítéshez és a kiértékeléshez. http://www.sapientia.hu/hu/system/files/rsy_Patsch_Pdf.pdf
- Phillips, E. M., Pugh, D.S. (2000): How to Get a PhD. Buckingham: Open University Press <http://www.idemployee.id.tue.nl/g.w.m.rauterberg/jobs/phillips-pugh-2005.pdf>

Hatásmérés az oktatáskutatásokban

Oktató: Dr. habil. Fényes Zsuzsanna Hajnalka

A kurzus célja: A tantárgy keretében a doktoranduszok, amennyiben saját kutatásukban kísérleti módszert alkalmaznak, vagy un. természetes kísérletek jelennek meg disszertációjukban (projektek, továbbképzések, felzárkóztató programok, oktatáspolitikai beavatkozások...), megtudhatják, hogyan mérhető meg módszertanilag korrekten ezen beavatkozások hatása. Ennek ismeretében, ha később forrást akarnak szerezni (pályázni akarnak), feltüntethetik, hogy eddigi projektjeiknek, beavatkozásaiknak milyen mérhető (reményeink szerint pozitív) hatása volt. A kurzus során szó lesz a hatásvizsgálat és értékelő kutatások különbségeiről és általános jellemzőiről, az előzetes és utólagos hatásvizsgálatról, a klasszikus kísérleti módszerről és annak korlátairól, és végül a kvázi-kísérleti módszerekről.

Számonkérés: személyes egyeztetés szerint.

Kötelező irodalom:

- Babbie, Earl (2003): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó, Budapest: Kísérleti módszer 249-272, Értékelő kutatások 381-410.
- Sági Matild, Széll Krisztián (2015): Hatásvizsgálatok alapszintű kézikönyve. Módszertani segédkönyv oktatáspolitikusok számára (Internetről letölthető)
- Major Klára (2013): Hatásvizsgálati kézikönyv, I. kötet: Hatásvizsgálat elemzőknek (Internetről letölthető)

Ajánlott irodalom a társadalmi hatás méréséről:

- Kormos Dóra (2017: szakdolgozat, Corvinus Egyetem): Hogyan mérhető pontosan és torzítatlanul a társadalmi hatás? Módszertani ajánlások és azok gyakorlati megvalósítása a magyar nonprofit szektorban (Internetről letölthető)
- Bakó Csaba (2022): A társadalmi hatásmérésről. A civil-nonprofit szervezetek körében végzett hatásmérési projektek alapján. Önkéntes Szemle 2(3), 30-57. <https://doi.org/10.53585/OnkSzem.2022.3.30-57> (internetről letölthető)

A művészeti / zenei publicisztika műfajai és gyakorlata II.

Oktató: Dr. S. Szabó Márta

A kurzus célja: A kurzus folytatja az őszi szemeszterben megkezdett közös munkát. Célja a művészeti, s azon belül a zenei publicisztika műfajainak tanulmányozása, a publicisztikai stílus vizsgálata és gyakorlata. A kurzus segítséget kínál a hallgató egyéni kutatási témájához kapcsolódó publikációs tevékenysége szakszerűbbé tételéhez, az interjúk, portrék, műismertetések, kulturális események beszámolóit, a recenziók és a kritikák elkészítéséhez.

A teljesítés feltételei: aktív részvétel az online foglalkozásokon és az egyéni konzultációkon.

Írásbeli beszámoló: egy publikációra alkalmas írás elkészítése egy választott, a hallgató kutatásaihoz kapcsolódó témában (kb. 10 000 karakter).

Irodalom:

- Tóth Aladár válogatott zenekritikái. Sajtó alá rend.: Bónis Ferenc; Zeneműkiadó, Bp., 1968 (Magyar zenetudomány, 11.)
- Zenei panoráma. Kroó György írásai az Élet és Irodalomban, 1964–1996; összegyűjt., közread.: Várkonyi Tamás; Klasszikus és Jazz Nonprofit Kft., Bp., 2011
- Pernye András: Budapest hangversenytermeiben. Válogatott zenekritikák, 1959–1975; vál., szerk., utószó: Mikusi Balázs; Gondolat–OSZK, Bp., 2012
- Komlós Katalin: Tanulmányok a 18. zene történetéből. Rózsavölgyi és Társa, Bp. 2015
- Angi István: A megérintett szép továbbgondolásai. Verbum, Kolozsvár, 2018
- Dalos Anna: Ajtón lakattal. Zeneszerzés a Kádár-kori Magyarországon (1956–1989). Rózsavölgyi és Társa, Bp. 2020

Adatelemzési gyakorlatok (SPSS)

Oktató: Dr. Takács Péter

Leírás: A kurzus célja betekintést nyújtani azokba az elemzési módszerekbe, amelyek alkalmasak a mintavételből származó adatok redukálására és több változó kapcsolatrendszerének mélyebb vizsgálatára.

Alkalmazott szoftverek: SPSS

Követelmény: írásbeli beszámoló - értékelés ötfokú skálán

Ajánlott irodalom:

- Barna Ildikó – Székelyi Mária: Túlélőkészlet az SPSS-hez. Többváltozós elemzési technikáról társadalomkutatók számára. Typotex Kft., 2002, ISBN-13 978-963-9326-42-2, ISBN-10 963-9326-42-9
- Münnich Ákos, Nagy Ágnes, Abari Kálmán. Többváltozós statisztika pszichológus hallgatók számára. Bölcsész Konzorcium, Debrecen, 2006. (<http://psycho.unideb.hu/statisztika>), ISBN 963 9704 04 0
- Reiczigel Jenő – Harnos Andrea – Solymosi Norbert (2018): Biostatisztika nem statisztikusoknak. 2. kiadás. Pars Kft., Nagykovácsi, ISBN 978 883339 8 3

Konferenciaszervezés (5th International Scientific Conference on Music Education)

Oktató: Prof. Dr. Váradi Judit

A kurzus lehetőséget teremt a 2025-ös évben, tavasszal megrendezendő 5th International Scientific Conference on Music Education c. konferencia megszervezésében való részvételre, bizonyos részfeladatok elvállalására.

Conference Tandem

Oktató: Dr. Gábor Erdei

A kurzus célja: A Konferencia tandem kurzus bevezetést nyújt a nemzetközi team munkák világába. Kizárólag eltérő anyanyelvet használó doktoranduszok nemzetközi párok jelentkezhetnek. A páros felkészül egy közös konferencia-előadásra. A konferencia-előadás absztraktját és diabemutatóját alkotják meg a félév során. Az őszi szemeszter végén az absztraktot a kurzusvezetők jóváhagyásával benyújtják a HUCER vagy az ECER konferenciára, tavaszi szemeszterben pedig az ONK-ra.

Ajánlott szakirodalom:

Becker, L. 2014. Presenting Your Research: Conferences, Symposiums, Poster Presentations and Beyond. London: Sage

Writing articles for Q1 and Q2 journals

Oktató: Dr. Magdolna Benke

The course aims to help PhD students to publish successfully in Q1 and Q2-rated journals. The sessions focus on reviewing and improving manuscripts for publication. After selecting the most appropriate journal for the topic, we will review the main criteria for a positive review and the most common reasons for a negative review, based on the evaluation criteria of reputable publishers. Special attention will be given to the correct professional preparation of the abstract. In class, students will present their manuscript in a PowerPoint presentation, which will then be discussed together. Students will be given oral and written suggestions on how to improve the manuscript. We try to increase the likelihood of acceptance by reviewing and „proofreading” manuscripts in advance. In the case of a rejected manuscript, its weaknesses will be identified for further improvement. Classes are taught in person and online.

References:

- Abdallah, Mahmoud M. S. (2024). Academic Writing in Educational Research: Some Useful Guidelines. https://www.researchgate.net/publication/385460864_Academic_Writing_in_Educational_Research_Some_Useful_Guidelines
- Education journal rankings: <https://www.scimagojr.com/journalrank.php?category=3304>
- <https://blog.oup.com/2023/07/how-to-write-a-journal-article/>
- Bayley, S. (2014). Academic Writing. A Handbook for International Students. London, Routledge.
- Harzing, A. W. (2010). The publish or perish book. Tarma Software Research Pty Limited.

Tematikák

III. évfolyam számára

Kutatási szeminárium

Oktató: *Prof. Dr. Engler Ágnes*

A kutatási szeminárium célja kettős. Egyrészt a doktorandusz által végzett (empirikus, dokumentatív, levéltári stb.) kutatás eredményeit elemző, publikálásra előkészületben lévő tanulmány szöveg és az ennek alapján készült összefoglaló előadás elsődleges prezentálására teremt alkalmat. Másrészt a szeminárium a tudományos viták koreográfiája szerint épül fel, melynek része az opponensek véleményének ismertetése, a vita valamint a vita során felmerült kérdésekre való válaszadás. A szemináriumon bemutatott kutatási probléma és részeredmény exponálása után a szeminárium valamennyi résztvevője hozzászól és véleményt nyilvánít. A szeminárium nemcsak magának a problémának az elemzése, hanem a róla folyó vita, az abba való bekapcsolódás, a közös gondolati és verbális építkezés élménye és tovább inspiráló hatása. Összességében a szeminárium célja olyan készségek és technikák formálása, amelyekkel a hallgató képes saját kutatói véleményét képviselni és saját álláspontját megvédeni, mások álláspontját megérteni és a kutatótársak javaslatait hasznosítani. A szeminárium alapvető hozzájárulás ahhoz is, hogy a hallgató főkészülhessen a majdani tézisvédésre, illetve disszertációja nyilvános vitájára.

Kutatásmódszertan gyakorlat

Oktató: *Dr. habil. Kovács-Nagy Klára*

A kurzus során tovább mélyítjük a doktoranduszok előző félévben szerzett, elsősorban többváltozós eljárásokhoz kapcsolódó, illetve kétváltozós összefüggéseket vizsgáló elemzési eljárásokról szerzett tudását. Folytatjuk a munkát azokon az adatbázisokon és kutatásokban, melyek segítségével az előző félévi dolgozatokat készítették. A dolgozatok mintegy csúcspontjaként regressziós eljárásokkal tárjuk fel a függő és az összes magyarázó változó összefüggéseit. A kurzus célja, hogy a doktoranduszok megismerjék és elsajátítsák ok-okozati összefüggések feltárásához használható regressziós elemzéseket, s értelmezni tudják a kapott eredményeket.

Tematika

Logisztikus, multinominális és lineáris regresszió fogalma és jelentőségük, mikor használjuk ezeket, hogyan és milyen formában lehet bevonni a regressziós elemzésekbe a függő és magyarázó változókat. Regressziós elemzések futtatása és értelmezése a HERD 2012 és – amennyiben van – egy saját kutatás adatain.

Számonkérés: A kurzus során megtanult módszerek alkalmazásával a múlt félévben készített jellegű publikáció (az *Educatio* folyóirat *Kutatás* közben rovatában megjelent írásokhoz hasonlóan) regresszióval történő kiegészítése és az összefüggések értelmezése szabadon választott téma alapján. Határidő: 2025. július 20.

Szükséges eszközök: a kurzus hatékony teljesítéséhez az órákra internettel és SPSS programcsomaggal ellátott laptopot kell hozni. Az órai feladatok megoldásához a HERD 2012 adatbázist Kovács Klárától szükséges elkérni az első előadás előtti héten.

Ajánlott irodalom

- Babbie, E.2003. A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Budapest, Balassi Kiadó.
- Moksony Ferenc 2018. Gondolatok és adatok: társadalomtudományi elméletek empirikus ellenőrzése. 3. bővített kiadás. Budapest: Budapesti Corvinus Egyetem.
- Sajtó László – Mitev Ariel 2007. SPSS Kutatási és adatelemzési kézikönyv. Alinea Kiadó, Budapest.
- Székely Mária – Barna Ildikó 2002. Túlélőkészlet az SPSS-hez Többváltozós elemzési technikákról társadalomkutatók számára Budapest, Typotex Kiadó

Adatbázis bemutatás II.

Oktató: Dr. Ceglédi Tímea

A kurzus célja: A szemeszter során a doktoranduszok folytatják a disszertáció elemző fejezeteinek alapját képező adatfelvétel, adatrögzítés és az adatbázis építés munkálatait a kutatási tervnek megfelelően. A produktum 1) a teljes adatbázis, melyben már nemcsak az eredetileg mért változók (interjú esetén kódok), hanem az új, átkódolt változók, indexek, kódok és kódcsaládok találhatóak meg, melyeket az elemzéshez készítettünk. Az adatbázis az egymással összefüggő kutatási adatok összegyűjtése, előre meghatározott módon és logikai rendszer szerint, az összetartozó adatok eredeti kapcsolatait tükrözve. A kutatási területtől függően a kvantitatív adatokat, szöveges dokumentumokat, forrásokat rendszerező adatbázis készülhet SPSS, STATA, SAS, R, MAXQDA, ATLAS.ti, Zotero, Paper3 és további szoftver segítségével. Az oktatáskutatásban gyakran használt másodlagos adatelemzés esetén az eredeti adatbázis/ok elemzésre előkészített és új változókkal (interjú esetén kódokkal) ellátott verzióját tekintjük a doktorandusz e félévben benyújtandó adatbázisának.

A kurzus teljesítésének feltétele, hogy a doktoranduszok a szemeszter végén bemutassák 1) az adatbázisukat, valamint 2) írásban (min. 5-10 ezer karakter terjedelemben) összefoglalják adatbázisuk minőségi és mennyiségi paramétereit.

Ebben fontos: 2.1) Leírni az adatbázis létrejöttének gyakorlati lépéseit (például, ha volt, a pilot kutatás bemutatása, a pilot tanulmányai alapján mit változtatott a kérdőíven/interjúvázlaton; nehézségek és azok leküzdése, például alacsony válaszadási hajlandóság kezelése), a lépések mögött álló kutatói döntéseket és azok indoklását. 2.2) Továbbá fejtsék ki, hogy a megvalósított adatbázist mennyiben tartják megfelelőnek az elemzés elvégzéséhez (kiemelve az adatok tudományos értékét és a limitációkat egyaránt). 2.3) Fontos ebben az 5-10 ezer karakter terjedelmű írásban továbbá részletesen bemutatni az alapsokaságot nemzetközi vagy országos teljeskörű adatok alapján (pl. OECD, EU, UNESCO, World Bank, Eurostat, KSH, OKM, OH, KIR, FIR nyilvános vagy kutatásra elérhető adatbázisai). 2.4) Szükséges kitérni a mintavétel leírására is (mintavételi keret, rendelkezésre álló listák jellemzői, rétegek, mintavételi metódus, véletlenszerűség biztosításának módja vagy elvetésének alapos indoklása stb.). 2.5) Mindezek alapján kérjük elhelyezni az adatokat az alapsokaságban (egymás mellé téve a minta és az alapsokaság főbb ismérveit), s kitérni az általánosíthatóság kérdésére.

2.6) Ugyancsak fontos elhelyezni az adatokat térben és időben: Nemzetközi és hazai viszonylatban az adatfelvétel milyen előzményei ismeretesek (korábbi adatfelvételek a témában); hogyan illeszkednek az értekezésben használt adatok a hasonló nemzetközi és hazai vizsgálatok sorába. 2.7) Etikai megfontolások (doktori etikai szabályzatban foglaltak betartására tett lépések bemutatása). 2.8) A benyújtott szöveges összefoglalónak min. 5 módszertani szakirodalmat kell tartalmaznia, amely megalapozza a használt módszertani eljárásokat és azok tudományos elnevezéseit, s alátámasztja a kutatói döntéseket. Ez a leírás lesz a doktori értekezés „Adatok és módszer” c. fejezet alapja.

Az adatbázis ÉS az összefoglaló benyújtásának további feltétele, hogy 3) a témavezető aláírásával ellenjegyezze az adatbázis hitelességét és minőségi megfelelőségét (nincs sablon, egy saját maga által szabadon megszóvegezett, aláírt és szkennelt dokumentum szükséges).

Benyújtás határideje: 2025. június 15. (t.cegledi@gmail.com)

Benyújtandó csatolmányok: 1) Az adatbázis; 2) az adatbázist bemutató 5-10 ezer karakter hosszúságú szöveges összefoglaló (amely tartalmazza a fenti 2.1-2.8 pontokat); 3) az adatbázis hitelességét és minőségi megfelelőségét ellenjegyző témavezetői nyilatkozat.

Ajánlott szakirodalom:

- American Psychological Association (2020). Publication manual of the American Psychological Association 2020: the official guide to APA style (7th ed.). American Psychological Association. <https://rauterberg.employee.id.tue.nl/lecturenotes/APA-style-2020.pdf>
- A CHERD-Hungary korábbi kutatásainak elemzése: <https://cherd.unideb.hu/>
- A DE BTK Nevelés- és Művelődéstudományi Intézet valamint a Humántudomány Doktori Iskola Neveléstudományi Programjának Tudományetikai Bizottsága: Etikai irányelvek és útmutató az etikai jóváhagyó nyilatkozat kiadásához https://humandi.unideb.hu/sites/default/files/upload_documents/elvektutmutato1valtozat_0.docx
- BABBIE, EARL (2005). A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó, Budapest
- Charmaz, K. (2006). Constructing grounded theory. Sage Publications.
- Corbin, J., & Strauss, A. (2008). Basics of Qualitative Research (3rd ed.): Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory. SAGE Publications, Inc. <https://doi.org/10.4135/9781452230153>
- Creswell, John W. (2012). Educational research. Pearson.
- Csíkos Csaba (2020). A neveléstudomány kutatásmódszertanának alapjai. ELTE Eötvös Kiadó. Budapest
- Dusa Ágnes Réka (szerk.): Pedagógusok kutatási közreműködésre való felkészítése Módszertani tankönyv. Debrecen.
- Falus Iván & Ollé János: Statisztikai módszerek pedagógusok számára
- Glaser, B. G., & Strauss, A. L. (2017). The Discovery of Grounded Theory: Strategies for Qualitative Research. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203793206>
- Johnson, R. B., & Christensen, L. (2019). Educational research: Quantitative, qualitative, and mixed approaches. Sage publications.
- Magyar Tudományos Akadémia (2010). Tudományetikai Kódex. Budapest
- Sajtos László, Mitev Ariel: SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv. Alinea Kiadó, 2007

Adatértelmezés (Discussion írás)

Oktató: Prof. Dr. Engler Ágnes

A kurzus célja: A készségfejlesztő kurzus célja a disszertáció empirikus részének tudományos színvonalú elkészítésének segítése. A kurzus során az empirikus adatok elemzésével foglalkozunk, de nem módszertani szempontból. A megtanult módszertani eljárásokkal előállított adatok értelmezésében kíván segítséget nyújtani a kurzus oly módon, hogy a dolgozat empirikus fejezetei, túlmutatva az adatismeretetés, adatleírás szintjén, adatértelmező értekezéssé váljanak. Ennek érdekében hazai és nemzetközi vizsgálatok áttekintése mellett a résztvevők egyik adatelemző empirikus fejezetének értelmező elkészítésére és javítására kerül sor.

Ajánlott irodalom:

- Babbie, Earl: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Budapest, Balassi Kiadó, 2008.
- Bailey, Stephen. Academic Writing: A Handbook for International Students. London – New York, Routledge, 2011.
- Falus Iván – Ollé János: Az empirikus kutatások gyakorlata. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2008.
- Hornyacsek Júlia: A tudományos kutatás elmélete és módszertana. Budapest, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, 2014.
- Thonney, Teresa. Academic Writing: Concepts and Connections. New York – Oxford, Oxford University Press, 2016.
- Tusting, Karin, McCulloch, Sharon, Bhatt, Ibrar, Hamilton, Mary, Barton, David: Academic Writing: The Dynamics of Knowledge Creation Hardcover. New York, Routledge, 2019.

Tematikák

IV. évfolyam számára

Kutatási szeminárium

Oktató: Prof. Dr. Pusztai Gabriella

A kutatási szeminárium célja kettős. Egyrészt a doktorandusz által végzett (empirikus, dokumentatív, levéltári stb.) kutatás eredményeit elemző, publikálásra előkészületben lévő tanulmány szöveg és az ennek alapján készült összefoglaló előadás elsődleges prezentálására teremt alkalmat. Másrészt a szeminárium a tudományos viták koreográfiája szerint épül fel, melynek része az opponensek véleményének ismertetése, a vita valamint a vita során felmerült kérdésekre való válaszadás. A szemináriumon bemutatott kutatási probléma és részeredmény exponálása után a szeminárium valamennyi résztvevője hozzászól és véleményt nyilvánít. A szeminárium nemcsak magának a problémának az elemzése, hanem a róla folyó vita, az abba való bekapcsolódás, a közös gondolati és verbális építkezés élménye és tovább inspiráló hatása. Összességében a szeminárium célja olyan készségek és technikák formálása, amelyekkel a hallgató képes saját kutatói véleményét képviselni és saját álláspontját megvédeni, mások álláspontját megérteni és a kutatótársak javaslatait hasznosítani. A szeminárium alapvető hozzájárulása ahhoz is, hogy a hallgató fölkészülhessen a majdani tézisvédésre, illetve disszertációja nyilvános vitájára.

Kutatásmódszertan gyakorlat

Oktató: Dr. Dusa Ágnes Réka

A kurzus során tovább mélyítjük a doktoranduszok előző félévekben szerzett, elsősorban többváltozós eljárásokhoz kapcsolódó, illetve kétváltozós összefüggéseket vizsgáló elemzési eljárásokról szerzett tudását. A kurzus célja, hogy a doktoranduszok egyedül tudjanak boldogulni a vizsgálati kérdéseikhez szükséges módszertani eljárásokban, s értelmezni tudják a kapott eredményeket.

A kurzus menete: Az előző félévhez hasonlóan konkrét kutatási, elemzési kérdést nézzük meg. Szükség esetén közösen végezzük SPSS-ben a választott elemzési módszert, de az outputok közös értelmezése is lehetséges. A saját adatfelvételek és empirikus elemzések előrehaladott állapota miatt ebben a félévben már egyéni konzultációs formában találkozunk.

Számonkérés: Publikáció színvonalú módszertani dolgozat készítése (az Educatio folyóirat Kutatás közben rovatában megjelent írásokhoz hasonlóan).

Szükséges eszközök: internettel és SPSS programcsomaggal ellátott laptop.

Ajánlott irodalom:

- Babbie, E. 2003. A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Budapest, Balassi Kiadó.
- Moksony Ferenc 2006. Gondolatok és adatok: társadalomtudományi elméletek empirikus ellenőrzése. Budapest, Aula.
- Pallant, Julie 2005. SPSS SURVIVAL MANUAL. Allen & Unwin, Sydney
- Sajtos László – Mitev Ariel 2007. SPSS Kutatási és adatelemzési kézikönyv. Alinea Kiadó, Budapest.
- Székelyi Mária – Barna Ildikó 2002. Túlélőkészlet az SPSS-hez Többváltozós elemzési technikákról
- társadalomkutatók számára Budapest, Typotex Kiadó.

Irodalomjegyzék bemutatás

Oktató: Prof. Dr. Pusztai Gabriella, Kiss-Szigeti Fruzsina

A kurzus célja: A nyolcadik szemeszter végére a doktoranduszok elkészítik a disszertációjuk irodalomjegyzékét, melynek funkciója elsősorban a témában való teljeskörű tájékozottság bizonyítása, másodsorban a kutatás alapjául szolgáló korábbi eredmények, gondolatok, definíciók szerzőinek a tudományetikai szabályok szerinti megjelölése, s ezáltal más kutatók szellemi produktumának elismerése. Az irodalomjegyzék harmadik funkciója, hogy elhelyezzük a munkánkat, eredményeinket a tudományos diskurzusok erőterében, s ezáltal gondolatmenetünk szakirodalmi összefüggései és munkánk új eredményeinek jelentősége az olvasók számára követhetővé válnak. Az irodalomjegyzék megfelelőségének kritériumai közül az első, hogy a disszertációban említett szakmunkák minden esetben visszakereshetők legyenek, valamint hogy a szövegekőzi hivatkozások és az irodalomjegyzékben felsorolt művek adatai maradéktalanul megegyezzenek. További kritérium, hogy az irodalomjegyzékből nem maradhatnak ki a vizsgált téma legfontosabb nemzetközi és hazai kutatóinak alapvető művei. Tekintettel a neveléstudományi kutatások nemzetközi beágyazottságára, a hivatkozott munkák legalább 50%-át teszik ki a nemzetközi tudományos munkák, melyek az alapműveket és a legfrissebb publikációkat egyaránt tartalmazzák. Az elfogadhatóság kritériuma az is, hogy a vizsgált terület hazai kutatóinak legfontosabb munkái hiánytalanul szerepeljenek az irodalomjegyzékben, az első, úttörő munkáktól kezdve a disszertáció lezárásának időpontjáig keletkezett műveket beleértve. Ennek érdekében az elméleti fejezetekhez ajánlott a vizsgált kérdés szisztematikus irodomelemzését (systematic review) elkészíteni. Alapvető kritérium az is, hogy minden olyan műnek szerepelnie kell az irodalomjegyzékben, melyből a disszertáció szerzője szó szerint idéz, parafrazál, adatokat, gondolatot, elméletet vesz át változatlanul vagy továbbgondolva, ábrákat, táblázatokat, modelleket kölcsönöz. Azokat a műveket, melyeket a doktorandusz csak más szerzők munkáiból ismer, nem tüntetheti fel elsődleges forrásként, anélkül, hogy elolvasta volna az elsődleges forrásokat. Amennyiben ezeket az elsődleges forrásokat nem érte el a disszertáns, akkor azokat a műveket minden esetben meg kell jelölni, melyek összefoglalták az elsődleges forrás tartalmát, eredményeit, hivatkozva mindkettőre. Ez utóbbi jelentősége a társadalomtudományban kiemelkedő a gyakran eltérő interpretációk miatt. A hivatkozások és az irodalomjegyzék formai követelményei megegyeznek a CEJER template és útmutató előírásaival. A kreditszerzés feltétele a tartalmilag és formailag teljes, hibátlan irodalomjegyzék benyújtása. **Határidő: 2025. május 31.**

Ajánlott szakirodalom:

- Johnson, R. B., & Christensen, L. (2019). Educational research: Quantitative, qualitative, and mixed approaches. Sage publications.
- APA 7: <https://psy-journal.hse.ru/data/2021/11/14/1444762739/APA%202020%207th%20Ed.pdf>

Fokozatszerzésre felkészítő szeminárium

Oktató: Prof. Dr. Bocsi Veronika

A kurzus célja, hogy a fokozatszerzés előtt álló hallgatókat felkészítse azokra az adminisztratív feladatokra, amelyek az értekezés megvédéséhez szükségesek (MTMT kezelés, Tudóstér profiljának kezelése, absztraktfüzet megírása, önéletrajz készítése, Researchgate stb. profil kialakítása és kezelése). A kurzus első felében áttekintésre kerülnek a doktori iskolában érvényes publikációs követelmények, illetve az értekezések formai követelményei. A kurzus teljesítéséhez a profilok (MTMT, Tudóstér, Researchgate, ORCID) kialakítása szükséges, illetve a felmerülő problémákat és kérdéseket egyénileg tekintjük át a kurzus második felében.

Hasznos linkek:

- Bölcsészettudományi Doktori Tanács tájékoztatója a fokozatszerzési eljárásról <https://btkphd.unideb.hu/node/136>
- Neveléstudományi Doktori Program Tájékoztatója <https://humandi.unideb.hu/nevelestudomanyi-doktori-program-tajekoztatok>
- Az MTMT szerzői útmutatója https://www.mtmt.hu/files/Szerzoi_utmutato_20240927.pdf
- ORCID segédlet: <https://info.orcid.org/researchers/>

Tematikák

Doktorjelölti program

Oktató: Prof. Dr. Kozma Tamás

A konzultáció célja:

1. fórumot biztosítani az eszmecserére
2. a téziszfüzet
3. a disszertáció "kötelező" elemei
4. a disszertáció szerkezete
5. a hivatkozások listája
6. "szerzői" dilemmák

A konzultáció módszerei

1. Moderált, kötetlen beszélgetés
2. Prezentációk
3. Az opponencia gyakorlása

Hely, idő

Négy alkalommal ebben a szemeszterben, kedden 16.00 - 17.00 online

Kutatási szeminárium doktori képzésbe jelentkezőknek

Oktató: Prof. Dr. Polónyi István

Cél: a doktori programra jelentkezők számára segítséget nyújtani a felvételre való felkészüléshez, a témaválasztáshoz és a kutatási terv elkészítéséhez

Foglalkozások: Félévente 3 alkalom, **ebben a (második) félévben a foglalkozások időpontja: 2025. február 28. április 11. és május 09. (Mindhárom esetben 18:00 óra)**

A felkészítő tanítási és tanulási módszerei:

Az oktatási módszere alapvetően az diásorokkal segített **önálló hallgatói munka**, valamint az oktatóval történő írásbeli és **távkonzultáció**, esetenként jelenléti konzultáció, amelynek keretében megbeszélésre kerül a kutatási téma és a **kutatási terv** elkészítése.

A hallgatók az anyaghoz kapcsolódó kérdéseiket írásban a polonyiistvandr@gmail.com e-mail címen tehetik fel, a levél tárgyaként a „phd_felvételi_felkészítés” megjelöléssel. A **konzultáció távolléti** formában történí – platformja a **jitsi meet** lesz. A jitsi meet-et nem kell telepíteni, csak a kurzusvezető által küldendő invitációra kell rákattintani,

A Humántudományok Doktori Iskola Neveléstudományi Doktori Programjának a felvételijéről

1) A doktori képzésre történő felvétel feltételei és néhány tudnivaló a képzésről:

- egyetemi vagy mester végzettség,
- egy kutatási terv, amely a felvételiző kutatási elképzeléseit foglalja össze – a felvételi vizsgán a kutatási tervet ismertetni kell,
- témavezető választás, akivel a témát megbeszélték, s akinek a személyét a doktori iskola vezetőjével (Prof. Dr. Pusztai Gabriella) egyeztetette a jelentkező,

- a tervezett kutatás témájában (vagy rokon témában) írt és megjelent (vagy megjelenésre elfogadott) publikáció,
- a felvételhez előírt idegen nyelvtudás,
- a jelentkezési feltételek részletesen a következő honlapon érhetők el: https://humandi.unideb.hu/sites/default/files/upload_documents/jelentkezési_feltetelek.pdf
- Ajánlott, hogy a jelentkező doktori képzésben történő részvételi szándékát a munkaadójával egyeztess, mert a képzés heti rendszerességgel szerdai napokon történik, amikor a képzésben résztvevőknek az egyetemen egész napos foglalkozásokat szervezünk, amelyeken a megjelenés kötelező. (Az ösztöndíjas képzésre felvettek teljes nappali munkarend szerinti foglalkoztatáson vesznek részt.)
- A doktori képzés ütemezése 2+2 év – ahol az első két év után komplex vizsgát kell tenni és tézisdolgotat kell leadni.
- A Neveléstudományi Doktori programról a következő honlapon lehet tájékozódni: <https://humandi.unideb.hu/nevtudphd>

2) Kutatási terv

- Bevezetés – mi a kutatás célja, a doktori kutatás célkitűzése, a téma körülhatárolása. (A kutatási téma megválasztásánál rendkívül fontos szem előtt tartani, hogy a képzés ideje alatt nincs lehetőség témaváltásra)
- Kutatási kérdések
- Szakirodalom-elemzés legalább két metszetben:
  - a téma/kérdések elméleti háttere,
  - a téma/kérdések empirikus kutatásának előzményei.
- Hipotézisek (amelyek a fenti – konceptualizált és operacionalizált - kutatási kérdésekre válaszolnak, és utalnak az igazolás módszereire).
- Az alkalmazott kutatási módszerek. A kutatásba vont minta, kiválasztása, reprezentativitása.
- Kutatás menete, feldolgozás, ütemterv - rövid leírása.
- Várható eredmények tudományos jelentőségének és újdonságának rövid leírása.

3) Ajánlott irodalom a PhD felkészítő kurzuson résztvevők számára:

- Bourdieu, Pierre (1978): A társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődése. Gondolat Kiadó,
- Bourdieu, Pierre (1999): Gazdasági tőke, kulturális tőke, társadalmi tőke. In.: Társadalmi rétegződés olvasókönyv https://lett.ubbcluj.ro/wp-content/uploads/2020/05/BOURDIEU_Gazdasagi_toke_kulturalis-toke_tarsadalmi_toke.pdf
- Kozma Tamás (2006): Az összehasonlító neveléstudomány alapjai Új Mandátum Kiadó Budapest <http://mek.oszk.hu/08900/08963/08963.pdf>
- Kozma, Tamás (1991): bevezetés a nevelésszociológiába <https://docplayer.hu/1732484-Bevezetes-a-nevelesszociologiaba-kozma-tamas.html>
- Polónyi István (2002): Az oktatás gazdaságtana Osiris <https://docplayer.hu/14765395-Polonyi-istvan-polonyi-istvan.html>
- Pusztai Gabriella (2009): A társadalmi tőke és az iskola. Kapcsolati erőforrások hatása az iskolai pályafutásra. Budapest: Új Mandátum Könyvkiadó) <http://mek.oszk.hu/12100/12193/12193.pdf>
- Iskola és társadalom I. (szöveggyűjtemény) PTE <http://mek.oszk.hu/01900/01944/01944.pdf>
- Folyóirat irodalomkutatásra javasolt: <https://matarka.hu/>

Course descriptions

for Students in Stipedium Hungaricum Program

Main subjects

Theory of Instruction and Learning

The coherence between learning, thinking and creativity

Instructor: V. Vass, PhD, METU

Course description: The course aims to explore the coherence between learning, thinking and creativity under the context of VUCA-world and creative industry. Guided by the motto, „Creativity is a central source of meaning in our lives...most of the things that are interesting, important, and human are the results of creativity...when we are involved in it, we feel that we are living more fully than during the rest of life.” (Csikszentmihalyi) We seek to foster collaborative thinking among participants through „Learning by doing” approach: interactive mapping of prior knowledge (beliefs, experience) during the introduction segment. The course is divided into three main sub-questions/topics: (i) Why? (LLL-LWL, L2L, TOP 10 skills, learning science, neuroscience and creativity research, 2x4 C and 4 P), (ii) How? (models and processes, questioning, mind mapping, place mat, feedback cups, brainstorming, concept map etc.) and What? (dilemmas, questions, reflections, paradigms and approaches, feedback circles and window). Central to our exploration is the question: What is the coherence between learning, thinking and creativity from personality via process to products and place? Throughout the course, we will prioritize collaborative learning and thinking, employing various methods including individual, pair, and group work and partial opened conclusions and summarizations. By utilizing these diverse approaches, we aim to analyze the coherence innovatively and creatively. The required outcome of the course is to foster a deep understanding and analysis of the different feasible and systematic approaches to integrating learning, thinking and creativity from research to action, from theory to practice.

Recommended literature:

- Csikszentmihályi, M.: (1996): Creativity: flow and the psychology of discovery and invention. Harper Collins Publishers, New York, NY.
- Florida, R. (2002): The rise of the creative class. Basic Books, New York.
- Guilford, J. P.: Creativity. American Psychologist, 1950: 5. 444–454.
- Lucas, B.: The power of creative thinking. 2017/11. RSA <https://www.thersa.org/comment/2017/11/the-power-of-creative-thinking>
- Polanyi, M.: (1966). The tacit dimension. Doubleday, Garden City, NY
- Sternberg, R. J., & Lubart, T. I. (1999). The concept of creativity: Prospects and paradigms. In R. J. Sternberg (Ed.), Handbook of creativity (pp. 3-15). Cambridge: Cambridge University Press.
- Vass, V.: Creativity development and creative knowledge transfer at higher education In: Chova, L.G.; Martinez, A.L.; Torres, I.C. (szerk.) INTED2017 : 11th International Technology, Education and Development Conference. Valencia, Spain: International Academy of Technology, Education and Development (IATED) (2017) 10,106 p. pp. 9842-9850
- Vass, V.: The Transition of Creativity in Education : The Age of Creativity. Crisis or Golden Age? R&E-SOURCE 1 : Special Issue #2 p. 1 , 5 p. (2015) https://www.academia.edu/87015286/The_Transition_of_Creativity_in_Education

A paradigm shift in students' digital attitudes and competencies in faculties with different functions

Instructor: Zs. Kristóf Nádasdi, UD

Course Description: In addition to studying the use of technology in education, the course will explore the differences in expectations, competences, and attitudes that may exist between university students, even within the same institution. The conclusions drawn from our results point to significant innovations in educational theory, particularly with regard to the dimensions under investigation. In our research presented in the course, we asked students from two university faculties how their use of ICT tools and digital competences changed after the pandemic compared to the period before. The self-assessment-based analysis revealed a number of new factors, and tangible educational innovations emerged in this section. We made comparisons over time and across faculties in terms of the frequency of use of ICT application groups and the use of specific ICT tools for school-related tasks. We also analysed the number of people with whom students in the two faculties shared their ICT devices before and after the pandemic. We also looked at how students' perceptions of their own and their teachers' digital readiness changed before and after the pandemic, and analysed how students perceived their knowledge of the six competences of the DigComp framework before and after the pandemic. No further time comparisons were made, but differences between faculties were made in how long students can go without using the internet and the extent to which they use the internet for different activities. We also surveyed students' views on some of the educational possibilities of virtual three-dimensional space as an innovative learning environment, on the use of ICT and on the role of the Internet in society.

Recommended Literature:

- Sá, M. J., & Serpa, S. (2020). COVID-19 and the Promotion of Digital Competences in Education. *Universal Journal of Educational Research*, 8(10), 4520-4528.
- Rodríguez-Moreno, J., Ortiz-Colón, A. M., Cerdón-Pozo, E., & Agreda-Montoro, M. (2021). The influence of digital tools and social networks on the digital competence of university students during COVID-19 pandemic. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(6), 2835.
- Kristóf, Zs. (2020). International trends of remote teaching ordered in light of the Coronavirus (COVID-19) and its most popular video conferencing applications that implement communication. *Central European Journal of Educational Research*, 2(2), 84-92.

New Trends in Foreign Language Teaching

Instructor: I. Novák, UD

Course Description: The course provides insight into the contemporary research trends in foreign language acquisition in Hungary. Over the past three decades, the effectiveness of foreign language learning among Hungarian students has been a central research theme driven by globalization and internationalization. One of the key questions is why formal foreign language education in Hungary is not sufficiently effective and what interventions could enhance student success and foster greater enthusiasm for language learning. The issue has been examined from various perspectives, including psychology, linguistics, psycholinguistics, and sociology, with the latter being less prominent.

A key component of the course is the presentation of a recent empirical study conducted in two Eastern Hungarian counties, investigating the effectiveness of foreign language learning. The research evaluates student performance in relation to a range of individual, extracurricular, and institutional determinants, particularly from the perspective of educational sociology. These variables include parental education levels, type of residence, socioeconomic background, cultural capital, engagement in private tutoring (shadow education), and participation in extracurricular activities.

The course will also touch upon the role of ICT and incidental learning in fostering student engagement in language acquisition, as well as potential pedagogical approaches to supporting students with special educational needs in acquiring foreign languages.

Recommended literature:

- Hinkel, E. (Ed.). (2017). Handbook of research in second language teaching and learning (Vol. 3). Routledge.
- Rokita-Jaśkow, J. (2015). Is Foreign Language Knowledge a Form of Capital Passed from One Generation to the Next?. The ecosystem of the foreign language learner: Selected issues, 153-167.
- Rubio, F., & Lirola, M. M. (2010). English as a foreign language in the EU: Preliminary analysis of the difference in proficiency levels among the member states. *European Journal of Language Policy*, 2(1), 23-39. <https://doi.org/10.3828/ejlp.2010.2>
- Szabó, F., Albert, Á., & Csizér, K. (2021a). The effects of family background on the processes of foreign language learning in Hungary. *Central European Journal of Educational Research*, 3(2), 87-97. <https://doi.org/10.37441/cejer/2021/3/2/9372>

Theory of Education and Society

Well-being of children in the digital age

Instructor: Prof. S. Baltatescu, PhD, UO

Course description: This course explores the evolving concept of child well-being in the context of a rapidly digitizing world. It begins with a historical overview of societal and academic interests in the rights and well-being of children and adolescents, tracing the development of frameworks that prioritize their holistic growth and protection. Key dimensions of child well-being are analyzed, including material conditions, health, education, environmental factors, and subjective well-being. Students will gain insights into how these dimensions interconnect and influence one another, shaping children's overall quality of life. Emphasis is placed on understanding how well-being is measured, using various tools and methodologies to assess and compare outcomes globally. A central focus of the course is the role of digital technology in children's lives. The digital age offers unprecedented opportunities for learning, social connection, and creativity. However, it also presents significant risks, including exposure to harmful content, privacy concerns, and the potential for digital addiction. Students will explore these dual aspects of digital involvement, critically analyzing their impact on children's well-being. By combining theoretical frameworks with real-world data, the course equips students with the tools to assess, measure, and address child well-being in a digitalized society.

Recommended literature:

- Băltătescu, S., Buhaş, R., Săveanu, S., & Damaris, R. M. (2020). *Perception of Problematic Consequences of the Use of Different ICTS by Adolescents. Adaptation and Pretest of CHWS-TIC Scale*, Theories of Change in Digital Wellbeing. Evidence based practices across the disciplines, Arad, Romania, 26-28 June.
- Ben-Arieh, A., Casas, F., Frønes, I., & Korbin, J. E. (2014), Multifaceted Concept of Child Well-Being, in: A. Ben-Arieh, F. Casas, I. Frønes & E. J. Korbin (coord.), *Handbook of Child Well-Being: Theories, Methods and Policies in Global Perspective*, Springer Netherlands, Dordrecht, pp. 1-27, 10.1007/978-90-481-9063-8_134, http://dx.doi.org/10.1007/978-90-481-9063-8_134

Sociological paradigms, gender differences and social structure in relationship with education

Instructor: H. Fényes, PhD, UD

Course Description:

This course first discusses the role of education in sociological paradigms, including conflict theories (Marx, Bourdieu) and functionalism (Parsons). The second topic is the relationship between social structure, social mobility and education. Finally, the relationship between gender and education will be discussed. The aim of the course is to prepare for the complex exam, and the aim of writing the PhD chapter is to connect the topics discussed with their own PhD work. The course covers three topics:

The interpretation of education and training in sociological paradigms

Pusztai Gabriella (ed. 2022): Sociology of education. Debrecen University Press, Debrecen. 12-27.

Levinson, David L. ed. 2002. Education and Sociology. New York-London: Routledge

Morel, J., Bauer E., Meleghy, T., Niedenzu, J, Preglau, M., Staubmann, H.. Soziologische Theorie, Oldenbourg

Giddens, Anthony (2013) Sociology (Seventh Edition). Cambridge: Polity.

The relationship of social structure and social mobility and education

Pusztai Gabriella (ed. 2022): Sociology of education. Debrecen University Press, Debrecen. 28-42, 75-90.

Bourdieu, P. (1977). Cultural Reproduction and Social Reproduction. In J. Karabel & A. H. Halsey (Eds.), Power and Ideology in Education. New York: Oxford University Press. 487–511.

Bourdieu, P. (1986). The forms of capital. In: Richardson J. G. (ed.). Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education. New York: Greenwood Press, 241–258.

Róbert P. (2010) Stratification and Social Mobility. In: Immerfall S., Therborn G. (eds) Handbook of European Societies. Springer, New York, NY

Dronkers, Jaap 2010. Quality and Inequality of Education. Cross-National Perspectives. New York: Springer

Gender differences in education

Pusztai Gabriella (ed. 2022): Sociology of education. Debrecen University Press, Debrecen. 56-74.

Schaefer, Richard T. 1989. Stratification by gender. In: Sociology. New York: McGraw-Hill 269-293.

Haralambos, M., Holborn, M. 1995. Sex and gender. In: Sociology, Themes and Perspectives. Avon: Bath 580-647.

Kendell, Diana 2007. Sex és gender. In: Sociology in Our times, Belmont: Thomson- Wadsworth. 344-377.

Fényes, Hajnalka (2012) Gender Inequalities in Higher Education: Evidence from the “Partium” Region. Corvinus Journal of Sociology and Social Policy, 3 (1). pp. 3-34.

Engler, Á. (2012). Mothers as part-time Students in Higher Education, In: Juhász, E. (ed.). Education in Transition, Dubnica nad Váhom: Dubnický technologický inštitút v Dubnici nad Váhom, 42–52.

Engler, Á. (2013). Students with Small Children in Higher Education. Journal of Social Research and Policy 4(1), 109–120.

The role of social capital in inclusion

Instructor: T. Szűcs, PhD, UD

Course Description: The aim of the course is to demonstrate the impact of social capital on reducing educational and social inequalities among disadvantaged learners. In doing so, we will be introduced to Coleman's theory of social capital, which provides an appropriate explanatory framework for both institutional and group effects. For disadvantaged pupils, the majority of whom are Roma, music education offers an outstanding opportunity to promote their social mobility. Therefore, the functioning, principles and impact of two organisations, the Maltese Symphony Programme and the Snétberger Music Talent Centre, will be traced throughout the course.

Recommended literature:

- Coleman, J. S. (1988): Social Capital in the Creation of Human Capital. The American Journal of Sociology, Vol. 94. Supplement: Organizations and Institutions: Sociological and Economic Approaches to the Analysis of Social Structure, S95–S120.
- Corten, Rense & Dronkers, Jaap (2006): School achievement of pupils from the lower strata in public, private government-dependent and private government-independent schools: A cross-national test of the Coleman_Hoffer thesis. Educational Research and Evaluation 12 (02), 179-208.
- Pusztai Gabriella (2015): Pathways to student success: Rethinking the Social Capital Theory in the Light of Institutional Diversity. Frankfurt: Peter Lang

Research exercises

Research seminar

Instructor: *G. Erdei PhD, UD*

Course Description: The research seminar is a practice-oriented course which helps and supports students in their research processes. The semester will continue and follow up the results of the previous semester's research seminar. The semester will be split into two parts. In the first part (four times), students will present a specific parts of their research topics applying ppt. and two of the other students will act as opponents. In this method the topic owner will give a presentation followed by students' comments, remarks and suggestions and simulate scientific discourse.

In the second part, students will develop their ppt. towards scientific papers for two purposes. In the one hand, to have a properly developed chapter integrated into their doctoral thesis later on, and on the second hand, to have a scientific paper ready in order to publish it in an international scientific journal. It is important, however, that research plans only cannot be submitted to the course.

Recommended literature:

- Earl R. Babbie (2012): *The Practice of Social Research*. Wadsworth Publishing 13th edition, Beverly MA, USA.

Comparative education

Instructors: *Prof. G. Pusztai, PhD, UD, A. Hrabéczy, UD*

Course description: The purpose of the course is twofold: on the one hand, it helps doctoral students to become capable of incorporating a comparative approach in their dissertation, and on the other hand, it helps doctoral students to create a multilingual literature base, which is an important criterion for the evaluation of dissertations submitted for preliminary discussion. Within the framework of this semester's course, doctoral students read articles and books about research conducted in the Continental branch of the education systems.

Requirements: Collect at least 40 articles from relevant literature (5 recommended by the instructors and 35 as a result of the student's own search), written in English about research conducted in the Atlantic, Anglo-Saxon branch of the education systems. From these 40 articles at least 20 must be annotated as well. All the 40 articles have to be different from the previous semesters' collection of articles. The annotations should be at least 500 words per study, and must contain the following parts:

1. Bibliographic data (does not count in the 500 words)
2. Summary of the articles:
  - a. The purpose of the research to fill the research gap
  - b. Theoretical background of the study
  - c. Hypotheses or research questions
  - d. Methodology (details of sampling, measuring instruments, data collection, database, etc)
  - e. Findings of the study, research results
3. Reflections:
  - a. Evaluation: Try to critically assess the reliability of the study, the validity of the research methods, the robustness of the data?
  - b. Analysis: Discuss the significance of the findings in contribution to the field of education?
  - c. Limitations: Are there any limitations or potential biases?

- d. Reflection: Reflect on how the article relates to your own research or interests. How can you apply the findings to your work? What questions does it raise for further investigation?

If you copy sentences from the article, be sure to put literal quotations in quotation marks and include the page number!

Recommended literature:

- Harris, S. R. (2014). How to critique journal articles in the social sciences. SAGE.
- Shon, P. C. (2015). How to read journal articles in the social sciences: A very practical guide for students (2nd ed.) SAGE.

Research Methodology

Instructor: *V. Markos, PhD, UD, Á. Dusa, PhD, UD*

Course description: During the semester, we will continue to practise the analytical methods you have learned in previous lessons. In the first session, we will practice on the basis of the previous study paper (exercises paper), reviewing typical errors and practicing the correct procedure of Crosstabs, ANOVA, Correlation. In the second session, we will continue the practice and consider the advantages and disadvantages of “Google Form” questionnaires in SPSS data analysis, the consequences of these and possible difficulties. The third session will be a data cleaning exercise, as well as a coding and indexing exercise.

Requirements: A paper with one-and two variate analyses (min. 10 pages).

Recommended literature:

- Earl Babbie (2013): The practise of social research. 13th edition. Wadsworth, Cengage Learning. Source: http://old-eclass.uop.gr/modules/document/file.php/SEP187/BI%CE%92%CE%9B%CE%99%CE%91%20%CE%9C%CE%95%CE%98%CE%9F%CE%94%CE%9F%CE%9B%CE%9F%CE%93%CE%99%CE%91%CE%A3/Babbie_The_Practice_of_Social_Research.pdf
- Julie Pallant (2016): SPSS Survival Manual. 6th edition Source: <file:///C:/Users/Administrator/Downloads/1588697869-julie-pallant-spss-survival-manual-mcgraw-hill-house-2016-1.pdf>
- Dan Flynn: Student Guide to SPSS. Source: https://faculty.ksu.edu.sa/sites/default/files/student_user_guide_for_spss.pdf
- IBM (2013): IBM SPSS Statistics 22 Brief Guide. http://www.sussex.ac.uk/its/pdfs/SPSS_Brief_Guide_22.pdf
- Sabine Landau and Brian S. Everitt (2004): A Handbook of Statistical Analyses using SPSS. CHAPMAN & HALL/CRC, New York, Washington. Source: https://www.academia.dk/BiologiskAntropologi/Epidemiologi/PDF/SPSS_Statistical_Analyses_using_SPSS.pdf

Methodology of Educational Reserach

Instructor: Prof. V. Bocsi, PhD, UD

Course Description: The aim of this course that students to create the final version of their research plan. The first part of this course (Research Methodology 1) created the theoretical base of their work (formulating hypotheses, sample methods, the possibilities of data analysis etc.) and with the help of these elements students have to be able to finalize and improve their research plan. The preparation of the research instruments is the most important task of students – a questionnaire in the case of quantitative techniques and an outline of the interviews in the case of qualitative techniques.

Requirement:

1. Questionnaire or outline of the interview. This has to be sent one week before the face-to-face meeting.
2. Participation in a face-to-face meeting in May.

References:

- Babbie, E. R. (1998). *The practice of social research*. International Thomson Publishing Services.
- Kvalee, S. (1996). *Interviews*. SAGE.
- Taylor, S. J., Bogdan, R., & DeVault, M. (2015). *Introduction to qualitative research methods: A guidebook and resource*. John Wiley & Sons.

Thesis preparation seminar

Instructor: K. Kovács-Nagy, PhD, UD

Course Description: Aim of the course: An important stage of doctoral training is the creation of the thesis, which forms the backbone of the dissertation. When preparing this, the research plan created when entering the doctoral program, as well as the theoretical chapters prepared for the end of the semesters during the training and the hopeful results of our research, will be re-evaluated. But how will these building blocks be turned into a text work with a clear structure, a significant length (two hundred thousand characters), and scientific demands that prepare the answers to new, independent research questions? During the course work, we will find individualized answers to this question.

Research group works

Conference Tandem

Instructor: *G. Erdei PhD, UD*

Course Description: The Conference tandem course introduces you to the world of international team work. Doctoral students speaking different first languages form international pairs and prepare for a joint conference presentation. They construct the abstract and slide show of a conference lecture during the semester. At the end of the autumn semester, the abstract is submitted to the Conference of Hungarian Educational Researchers and to the Annual Educational Research Conference organized by Hungarian Academy of Sciences at the spring semester.

Suggested Reading:

- Becker, L. 2014. Presenting Your Research: Conferences, Symposiums, Poster Presentations and Beyond. London: Sage

International Learning and Teaching Experience

Instructor: *I. Dabney-Fekete, PhD, UD*

Course Description: The aim of the research group is to develop an advanced understanding of the academic experience of students and instructors in higher educational institutions, and through that enable them to take a new approach to interacting with other international students as well as instructors in an international university environment. Due to the internationalization of higher education, the number of international students has risen remarkably in the past decades. They are transient visitors in the academic communities, however, they bring their own peculiar view of the world, understandings, and way of studying to the universities, and very often instructors are not properly prepared to deal with them. In this semester we plan to finalize our questionnaire, and distribute it to the international students at our university, to conduct interviews with instructors, and to process the data.

Science organization skills development courses

Hungarian history and culture

Instructor: *Prof. G. Pusztai, PhD, UD, I. Dabney-Fekete, PhD, UD*

Course description: We hold it important to introduce the Hungarian culture to our doctoral students, since this is the environment in which they carry out their researches, and that they are exposed to daily. The aim of the two-semester series is to highlight the different aspects of the culture, giving a glimpse of its rich musical, artistic, historical, and literary heritage. This semester we would like to do all this in the context of a field trip. The doctoral candidates will be able to learn about a particular region's historical elements and their influence on education.

Reserach and scientific management skill development II.

Instructor: *Zs. Demeter-Karászi, PhD, UD*

Course Description:

The aim of the course is to introduce students to the principles and methodology of qualitative research and the use of Atlas.ti software in the analysis of qualitative data.

The first session will focus on the theoretical and methodological background of qualitative research, highlighting the different data collection techniques (interview, observation, document analysis). The second session will be based on a practical introduction to the use of Atlas.ti: participants will learn how to import data, code, create memos and networks. This session will focus on practical application, where students will carry out qualitative data processing using Atlas.ti based on their own research topics. In the third session, everyone will individually present their own Atlas.ti project.

At the end of the course, participants will be able to independently analyse qualitative data, create thematic categories and present their results in a scientific framework.

Requirements:

Students will work individually and in groups at each session, and will receive a homework assignment for each class, which they will have to present at the next meeting. At the third meeting students have to present their Atlas.ti project individually.

Recommended literature:

- Johnstone, B. (2000). *Qualitative methods in sociolinguistics*. Oxford University Press.
- Kuckartz, U. (2014). *Qualitative text analysis: a guide to methods, practice & using software*.
- Saldana, J. (2021). *The coding manual for qualitative researchers*.

Scientific communication: Methods for dissemination of science

Instructor: Zs. Kocsis, PhD, UD

Course description: This course aims to equip PhD students with the skills needed to effectively communicate their research findings to both academic and non-academic audiences. A key component of the course will be a collaborative project to create a promotional video for the PhD program, enhancing students' abilities in visual storytelling and digital communication. In addition, the course will focus on developing essential labor market skills, including crafting both traditional and academic CVs and building a LinkedIn profile to showcase research achievements. Students will also engage in a hands-on activity where they integrate their research results into an existing board game, fostering creativity in knowledge dissemination. Special emphasis will be placed on developing a strong online presence. Students will receive personalized feedback throughout the course to refine their dissemination techniques.

Requirements: Collaboratively producing a promotional video for the PhD program. Creating a traditional and academic CV, developing a LinkedIn profile to present research achievements. Integrating research findings into an existing board game.

Recommended literature:

- Monteiro-Krebs, L. et al. (2024). Board Games as a Research Method: A Case Study on Research Game Design and Use in Studying Algorithmic Mediation. Conference: CHI Conference on Human Factors in Computing Systems (CHI EA '24). At: Honolulu, HI, USA. doi: [10.1145/3613905.3637116](https://doi.org/10.1145/3613905.3637116)
- Mark Carrigan (2019). Social Media for Academics. University of Manchester, UK
- Helen Sword (2012). Stylish Academic Writing. Harvard University Press.
- Adrian Wallwork (2011). English for Academic Correspondence and Socializing. Springer. ISBN 978-1-4419-9400-4

Writing articles for Q1 and Q2 journals

Instructor: M. Benke, PhD, CHERD

Course description: The course aims to help PhD students to publish successfully in Q1 and Q2-rated journals. The sessions focus on reviewing and improving manuscripts for publication. After selecting the most appropriate journal for the topic, we will review the main criteria for a positive review and the most common reasons for a negative review, based on the evaluation criteria of reputable publishers. Special attention will be given to the correct professional preparation of the abstract. In class, students will present their manuscript in a PowerPoint presentation, which will then be discussed together. Students will be given oral and written suggestions on how to improve the manuscript. We try to increase the likelihood of acceptance by reviewing and „proofreading” manuscripts in advance. In the case of a rejected manuscript, its weaknesses will be identified for further improvement. Classes are taught in person and online.

References:

- Abdallah, Mahmoud M. S. (2024). Academic Writing in Educational Research: Some Useful Guidelines. https://www.researchgate.net/publication/385460864_Academic_Writing_in_Educational_Research_Some_Useful_Guidelines
- Education journal rankings: <https://www.scimagojr.com/journalrank.php?category=3304>
<https://blog.oup.com/2023/07/how-to-write-a-journal-article/>
- Bayley, S. (2014). Academic Writing. A Handbook for International Students. London, Routledge.
- Harzing, A. W. (2010). The publish or perish book. Tarma Software Research Pty Limited.

Research Methodology (3rd and 4th grade)

Instructors: *K. Kovács-Nagy, PhD, UD, V. Markos, PhD, UD*

Course Description: The main purpose of the course is to perform one- and two-variable analysis and data reduction methods on your own database. Application of frequencies, means, crosstabs, compare-means, factor or principal component analyses or cluster analyses in the own database. The analysis should be related to one of the hypotheses or research questions in the dissertation.

Bibliography:

- Earl Babbie (2013): The practise of social research. 13th edition. Wadsworth, Cengage Learning. Source: http://jsp.ruixing.cc/jpkc_xingfa/JC_Data/JC_Edt/lnk/20161105194206236.pdf
- Dan Flynn: Student Guide to SPSS. Source: https://barnard.edu/sites/default/files/inline/student_user_guide_for_spss.pdf
- Sabine Landau and Brian S. Everitt (2004): A Handbook of Statistical Analyses using SPSS. CHAPMAN & HALL/CRC, New York, Washington. Source http://www.academia.dk/BiologiskAntropologi/Epidemiologi/PDF/SPSS_Statistical_Analyses_using_SPSS.pdf

Database Presentation II. (3rd grade)

Instructor: *T. Ceglédi, PhD, UD*

Course description: During the semester, the PhD students will continue the work of data collection, data recording and database construction, which is the basis for the analytical chapters of the dissertation, according to the research plan. The database is a collection of interrelated research data, in a predefined way and according to a logical scheme, reflecting the original relationships of the related data. Depending on the research area, a database systematizing quantitative data, text documents, sources can be created using SPSS, STATA, SAS, R, MAXQDA, ATLAS.ti, Zotero, Paper3 and other software. In the case of secondary data analysis, often used in educational research, the version of the original database(s) prepared for analysis and with new variables (codes in the case of interviews) will be considered as the database to be submitted by the doctoral student this semester.

Requirements: The product is 1) the complete database, which contains not only the originally measured variables (codes in case of interview), but also the new, re-coded variables, indices, codes and code families, which were created for the analysis.

In addition to the presentation of the database, the course requires 2) a written summary (min. 5-10 thousand characters) of the qualitative and quantitative parameters of the database, the practical steps of the creation of the database and variables (codes), the analytical operations performed on the database, the research decisions behind them and the justification with literature citations for them. Support with scientific reasoning (references) why the implemented database and variables (codes) are considered appropriate for the analysis (highlighting both the scientific value of the data and the limitations). This description will form the basis of the "Data and methods" chapter in the thesis.

In summary, it is important to describe in detail:

2.1) The practical steps of the database creation (if there was a pilot study, a description of it, what lessons from it have been learned, e.g., what changes have been made to the first version of the questionnaire/interview design; fieldwork difficulties and how to overcome them, such as dealing with low response rates of research subjects), the research decisions behind these steps and their justification with literature citations; 2.2) Explain how the database is considered adequate for the analysis (highlighting both the scientific value of the data and its limitations); 2.3) In addition, it is important to describe in detail the population of the research based on international or national comprehensive data (e.g., UNESCO, Word Bank, OECD, EU, Eurostat, KSH, OKM, OH, KIR, FIR public databases or databases available for research); 2.4) It is also necessary to include a description of the sampling (sampling frame, characteristics of available lists, strata, sampling methodology, how to ensure

randomness or a supported reason for not doing so, etc.); 2.5) On this basis, please place the sample in the population (juxtaposing the main characteristics of the sample and the population) and address the issue of generalizability; 2.6) It is also important to situate the data in space and time: what is the known history of the data collection in international and national contexts (previous data collection on the topic); how does the data used in the thesis fit into the series of similar international and national studies; 2.7) Ethical considerations (outline the steps taken to comply with “The principles of the Doctoral Program on Educational Sciences of the University of Debrecen”); 2.8) The submitted text must include a minimum of 5 methodological references, justifying the methodological procedures used and their names in academic language (e.g., naming sampling methods, names of statistical procedures, longitudinal data or not, etc.) and supporting the researcher's decisions. A further requirement is 3) that the supervisor countersigns a signed document to verify the authenticity and quality of the database (there is no template, create your own version).

Deadline for submission of 1) the database, 2) the text summary ("Data and methods" chapter), and 3) the supervisors' verification: 15th of June 2025 (t.cegledi@gmail.com)

Recommended literature:

- American Psychological Association (2020). Publication manual of the American Psychological Association 2020: the official guide to APA style (7th ed.). American Psychological Association. <https://rauterberg.employee.id.tue.nl/lecturenotes/APA-style-2020.pdf>
- Babbie, E. R. (2020). The practice of social research. Cengage Au.
- Creswell, John W. (2012). Educational research. Pearson.
- Johnson, R. B., & Christensen, L. (2019). Educational research: Quantitative, qualitative, and mixed approaches. Sage publications.
- Research from CHERD-Hungary Research Center: <https://cherd.unideb.hu/en>
- The principles of the Doctoral Program on Educational Sciences of the University of Debrecen. https://humandi.unideb.hu/sites/default/files/upload_documents/regulations.docx

Presentation of list of references (4th grade)

Instructor: Zsuzsanna Demeter-Karászi, PhD

Course description:

This course is designed to support PhD students in preparing and presenting the reference list for their dissertation. The primary goal is to ensure that all cited sources meet academic standards, follow the appropriate citation style, and adhere to ethical research practices.

Throughout the course, students will review the structure and organization of their reference list, verify the accuracy of citations, and discuss common challenges in compiling a comprehensive and coherent bibliography. Special emphasis will be placed APA7 style, consistency in referencing, and the avoidance of plagiarism through proper attribution.

Requirements:

Participants will be asked to present a bibliography of their dissertation and will receive feedback on their work so that they can improve it accordingly. This process not only improves the quality of their bibliography, but also reinforces best practice in academic writing and research integrity.

Recommended literature:

- American Psychological Association (2020). Publication manual of the American Psychological Association (7th ed.). <https://doi.org/10.1037/0000165-000>

ELÉRHETŐSÉGEK

Bacsikai Katinka	bacsikai.katinka@arts.unideb.hu
Benke Magdolna	magdolna.benke@gmail.com
Bocsi Veronika	bocsiv@ped.unideb.hu
Breznysnyánszky László	breznysnyanszky.laszlo@arts.unideb.hu
Ceglédi Tímea	cegledi.timea@arts.unideb.hu
Chrappán Magdolna	chrappan.magdolna@arts.unideb.hu
Dabney-Fekete Ilona	fekete.ilona@arts.unideb.hu
Demeter-Karászi Zsuzsanna	demeter-karaszi.zsuzsanna@arts.unideb.hu
Dusa Ágnes Réka	agnesdusa@gmail.com
Engler Ágnes	engler.agnes@arts.unideb.hu
Erdei Gábor	erdei.gabor@arts.unideb.hu
Fényes Zsuzsanna Hajnalka	fenyas.zsuzsanna@arts.unideb.hu
Fónai Mihály	fonai.mihaly@gmail.com
Hrabéczy Anett	hrabeczy.anett@arts.unideb.hu
Inántsypap Ágnes	inantsypapagnes@gmail.com
Kiss-Szigeti Fruzsina	szigeti.fruzsina@arts.unideb.hu
Kocsis Zsófia	kocsis.zsofia@arts.unideb.hu
Kovács Karolina Eszter	kovacs.karolina@arts.unideb.hu
Kovács-Nagy Klára	kovacs.klara@arts.unideb.hu
Kozma Tamás	kozmat3@gmail.com
Markos Valéria	markosvaleria90@gmail.com
Márkus Edina	markus.edina@arts.unideb.hu
Nádasdi Kristóf Zsolt	kristof.zsolt@etk.unideb.hu
Novák Ildikó	novakildiko@arts.unideb.hu
Polónyi István	polonyiistvandr@gmail.com
Pusztai Gabriella	pusztai.gabriella@arts.unideb.hu
Rébay Magdolna	rebay.magdolna@arts.unideb.hu
S. Szabó Márta	sszabom@gmail.com
Sebestyén Krisztina	kriszti.se@gmail.com
Sergiu Bălătescu	bsergiu2@gmail.com
Szabó László Tamás	szabolt1942@gmail.com
Szűcs Tímea	szucs.timea@arts.unideb.hu
Takács Péter	takacs.peter@etk.unideb.hu
Tódor Erika	todorerika@uni.sapientia.ro
Tódor Imre	todorimre@uni.sapientia.ro
Várad Judit	varadi.judit@music.unideb.hu
Vass Vilmos	vvass@metropolitan.hu
Vincze Tamás András	vincze.tamas@nye.hu